REDACȚIUNEA,
Administrațiunea și Tipografia
Brașov, plața mare *nr. 30.*
Scrisorĭ nefrancate nu se primesc. — Manuscripte nu se retrimit.
INSERATE
se primesc la Administrațiune în Brașov și la următórele
BIROURĬ de ANUNȚURĬ:
în Viena: la N. Dukes Nachf., Nux. Augenfeld & Emeric Lesner, Heinrich Schalek. A. Oppelik Nachf. Anton Oppelik. În Budapesta: la A. V. Goldberger. Ekstein Bernat, Iuliu Leopold (VII Erzsébet-korut).
PREȚUL INSERȚIUNILOR: o seriă garmond pe o colónă 10 banĭ pentru o publicare. — Publicărĭ maĭ dese după tarifă și învoială. — RECLAME pe pagina 3-a o seriă 20 banĭ.

GAZETA TRANSILVANIEI.

(Numĕr de Duminecă 28).

„GAZETA“ iese în fiăcare ḑi.
Abonamente pentru Austro-Ungaria:
Pe un an 24 cor., pe șése lunĭ 12 cor., pe treĭ lunĭ 6 cor.
N-rii de *Duminecă* 2 *fl.* pe an.
Pentru România și străinătate:
Pe un an 40 francĭ, pe șése lunĭ 20 fr., pe treĭ lunĭ 10 fr.
N-rii de *Duminecă* 8 francĭ.
Se prenumeră la tóte oficiele poștale din întru și din afară și la d-nii colectori.
Abonamentul pentru Brașov
Administrațiunea, Piața mare. Tĕrgul Inului Nr. 30, etagiu I.: Pe un an 20 cor., pe șése lunĭ 10 cor., pe treĭ lunĭ 5 cor. Cu dusul în casă: Pe un an 24 cor., pe 6 lunĭ 12 c., pe treĭ lunĭ 6 corone. — Un esemplar 10 banĭ. — Atât abonamentele cât și inserțiunile sunt a se plăti înainte.

Nr. 154.—Anul LXV. **Brașov, Duminecă 14 (27) Iulie.** **1902.**

Iubire la poruncă nu póte fi.

Cetitorii noștri îșĭ vor aduce aminte de turburările dela Vreșen, în provincia polonă încorporată regatului Prusiei. Aceste turburărĭ au fost isbucnit din causa mĕsurilor nedrepte și crude luate de cătră guvernul prusian în contra limbei polone. Ministrul prusian al școlelor dăduse adecă poruncă ca religiunea sĕ nu se mai predé în școle în limba polonă, ci elevii polonĭ sĕ o învețe în limba germană. Școlarii polonĭ, sprijinițĭ de părinții și mai ales de mamele lor, nevrênd a-se supune poruncii și a rĕspunde în limba germană, au fost de tot aspru pedepsițĭ dimpreună cu ai lor.

Amărăciunea și ura ce a cuprins pe Polonii din Prusia, pe nobilimea, pe burgesii ca și pe țĕranii lor, în urma întêmplărilor dela Vreșen, a crescut încă și mai mult ba s'a schimbat chiar în dușmănie de mórte, de când împĕratul german a ținut la Marienburg cunoscuta vorbire, în care a numit pe Polonĭ „obraznicĭ“ și „nisce Sarmațĭ de-o îndrăsnélă órbă“ imputându-le, că voiesc sĕ atace germanismul, din care causă el (împĕratul) se vede silit a apela la poporul sĕu ca sĕ-șĭ apere bunurile sale naționale. Cuvinte, pe carĭ tótă lumea le-a tălmăcit așa, că Domnitorul Prusiei a dat de scire Polonilor, că vrea sĕ-i rĕsboiéscă până la mórte.

Era hotărît, ca în tómna acésta împĕratul Wilhelm al Germaniei și rege al Prusiei sĕ facă o călătorie în provincia Posen, printre acei Polonĭ supușĭ ai sĕi, despre carĭ vorbim. După cele petrecute însĕ este lucru fórte firesc, că împĕratul german numai la o primire prietinósă nu s'ar puté aștepta din partea Polonilor în Posen. Se și anunțase prin ḑiarele polone, că în deosebĭ nobilimea polonă a hotărît a lipsi cu totul dela primire, așa că nicĭ un membru din sînul ei sĕ nu dea față cu împĕratul.

Tot ḑiarele polone aduc acum scirea, că ministru-președinte prusian a fost rugat sĕ încerce a schimba gândul împĕratului și al îndemna sĕ-șĭ amâne călĕtoria sa în Posen pe anul viitor. Polonii cei mai cu prevedere, carĭ nu vreau sĕ amărască și mai mult raporturile între Domnitor și popor, atât de mult tulburate de întêmplările din urmă, doresc de sigur o astfel de amânare. Dér și mai multe foi germane din imperiu îșĭ esprimă indirect acésta dorință, dând pe față temerea, că, cunoscut fiind caracterul poporului polon, s'ar puté petrece demonstrațiunĭ fórte neplăcute pentru împĕratul, de óre-ce prin faptul, că s'a sporît așa de mult poliția în ținuturile pe unde va călĕtori, încă nu pot fi delăturate tóte îngrijirile.

E trist, când ajung lucrurile așa departe ca domnitorul unei țĕrĭ sĕ nu se mai pótă aștepta la o primire plină de iubire și însuflețită din partea supușilor sĕi. In casul de față este în adevĕr așa, căcĭ prin vorbirea sa amintită mai sus împĕratul german în loc sĕ caute a mai domoli cumva nemulțumirea și iritațiunea îndreptățită a Polonilor, a turnat numai oleu pe foc.

Stăpânirea prusiană, nu mai încape vorbă, a mers prea de tot departe, când a siluit pe Polonĭ, vătămându-le sfântul lor drept de limbă, dreptul de a se folosi de limba lor polonă la învĕțarea religiunei și de ași păstra caracterul național în școlă.

Ni-se pare fórte curios când vedem chiar și ḑiare unguresci, — carĭ se fac luntre și punte pentru mĕsurile draconice și asupritóre ale ministrului Wlassics, și'l ridică totodată în slavă, — ținênd de rĕu pe guvernul prusian din causa purtării saie față cu Polonii. N'ai mai vĕḑut farisei, ca șoviniștii evro-maghiarĭ! Ei merg până a ḑice, că Prușii ar puté sĕ-șĭ ia un esemplu nu numai dela Austria, unde Polonii sunt adĭ marĭ și tarĭ, ci chiar și dela Ungaria...

Ce îndrăsnélă, când adĭ chiar foile maghiare se laudă, că guvernul unguresc nu face alta față cu naționalitățile, decât ceea-ce face guvernul prusian cu Polonii din Posen. Și óre nu Bartha Miklos era acela, care felicita pe Wlassics fiind-că a pășit pe urmele ministrului de instrucțiune prusian poruncind ca în școlele de stat religiunea sĕ se predé și elevilor nemaghiarĭ tot în limba maghiară?

Décă Maghiarii privesc cu alțĭ ochĭ la Polonĭ, carĭ sunt mai departe de ei, decât la naționalitățile din țéră și décă admiră lupta pe viéță pe mórte a celor $3^1/_2$ milióne de Polonĭ cu ḑecile de milióne de Germanĭ, atuncĭ n'ar trebui sĕ uite, că cele 11 milióne de Românĭ, Germanĭ și Slavĭ din Ungaria nu vor face nicĭ ei altfel față cu cele 6—7 milióne de Maghiarĭ și vor fi gata la orĭ-ce jertfă pentru esistența lor națională!

Revista politică.

Erĭ a fost érășĭ mare sfat la Ischl, unde petrece Majestatea Sa monarchul. Cei doi miniștri presidențĭ, ungar și austriac, s'au dus la Ischl, ca sĕ se presente domnitorului și sĕ-i raporteze — cum se ḑice de cătră oficioșii din Pesta și Viena — asupra afacerilor curente. După cum se anunță însĕ din Viena, e de sine înțeles, că cu prilejul acesta s'a vorbit și despre *pactul austro-ungar*. La Ischl a sosit erĭ și ministrul comun de esterne contele *Goluchewski*. Se crede, că adĭ séu mâne se va ține acolo un consiliu de corónă.

E fórte probabil, că de rêndul acesta se va hotărî asupra sorții pactului. In sĕptĕmânile din urmă situațiunea în afacerea pactului pare a-se fi limpeḑit și Szell cu Koerber ci-că s'ar fi împĕcat. Tóte semnele lasă a-se presupune, că pactul se va încheia, numai prețul pactului nu e cunoscut încă cine are sĕ-l plătéscă: Ungaria séu Austria?

*

Sĕptĕmâna viitóre va fi în Ischl *întélnire de monarchĭ*. Regele Carol al României va pleca Joi în strĕinătate și în drumul sĕu spre Ragaz se va opri la Ischl, unde timp de două ḑile va fi óspele Majestății Sale monarchului nostru Francisc Iosif. Majestatea Sa va întêmpina la gară pe Regele României și un dineu și o representație de gală se va da în onórea domnitorului Carol.

*

Mare sensatie face în lumea politică o descoperire asupra unei convenții militare între *Italia și Austro-Ungaria* stipulată în vechiul contract al triplei alianțe. Scurt timp după ce s'a reînoit alianța și după ce se afirma sus și tare, că nimic nu s'a schimbat în conținutul ei — iese în formă hotărîtă la ivélă, că totușĭ s'a făcut o însemnată schimbare. Anume, *Italia a fost deslegată de îndatorirea, ca într'un cas de rĕsboiŭ între Austro-Ungaria și Rusia, sĕ trimită prin Ungaria, un corp de armată la granița României.*

Scirea despre lucrul acesta a fost telegrafată din Viena la Berlin unde a produs mare sensație. Pentru-ca lucrul sĕ nu apară în colorĭ atât de isbitóre, oficioșii din Berlin fac tot posibilul sĕ paraliseze efectul scirei din Viena. Se aduce ca argument contrar impreJurarea, că chiar décă ar fi esistat o învoială de natura celei amintite între Italia și Austro-Ungaria, ea n'a fost cuprinsă în contractul triplei alianțe, al cărei conținut e curat politic, stabilind casurile în carĭ singuraticele state sunt obligate a-șĭ da ajutor. Nu négă însĕ nicĭ cercurile politice din Berlin, că cestiunea ajutorului militar, ce Italia s'a obligat a l da Austro-Ungariei în cas de conflict cu Rusia, a fost óre când obiect de convențiune militară. Astfel de convențiunĭ însĕ sunt supuse schimbărilor.

FOILETONUL „GAZ. TRANS.“

Lăcrimióra.

(Din Botanica poporală română)

Una dintre cele mai drăgălașe floricele de primăvară este *Lăcrimióra* séu *Lăcrămióra*, numită astfel în Bucovina și Moldova[1]; în Muntenia: *Mărgăritar* pl. *Mărgăritare*, *Mărgăritărel* pl. *Mărgăritărele* și *Clopoțele*[2]; în Dobrogea: *Cerceluș* și *Flórea Turcului*[3]; în Transilvania: *Sufletele* și *Clopoțele*[4]; ér în Bănat: *Lăcrămioră*[5] și *Ghiorghiță*, pentru-că înflorasce pe la Sântul Gheorghe[6]) lat. Convallaria majalis L.

V. Alexandri cântă *Lăcrimiórele*, aceste *albe flóre ale primăverei*, după cum le mai numesce el[7], în următoriul mod:

Multe florĭ lucesc în lume,
Multe florĭ mirositóre,
Dér ca voi micĭ *lăcrimióre*,
N'are 'n lume nicĭ o flóre
Miros dulce, dulce nume!

Voi sunteţĭ lacrimĭ de îngerĭ
Pe pămênt din cer picate,
Când, prin stele legănate,
A lor suflete curate
Sbor vĕrsând duióse plângerĭ.

Sunteţĭ fragede și albe
Ca iubita vieţii mele!
Cu voi, scumpe strugurele,
Albe mărgăritărele,
Primăvara-șĭ face salbe.

Dér' de-odată vêntul rece
Fără vreme vĕ cosesce!
Astfel sórtea crunt răpesce
Tot ce 'n lume ne zîmbesce...
Flórea piere, viéţa trece![8]

Ce se atinge de originea acestei floricele, o legendă din *Muntenia* ne spune următórele:

„A fost odată un voinic în lume, fără rude, fără neam, care ci-că se pomenise umblând cu arcul după vênat și cu năvodul după pescuit. Așa o ducea el și ḑi și nópte, umblând razna prin pădurĭ, ca un copil strĕin de mumă și de tată, cum era el.

„Dér într'o ḑi, din întêmplare, bată-l norocu sĕ-l bată, vĕḑu pe ramura unui copac o pasĕre mândră, cum nu mai vĕḑu-se de când îl făcuse mumă-sa. Și pasărea șirétă, dór' cu códa ochiului trăgea la voinic, ca și cum n'ar fi fost pasĕre și-ar fi dorit sĕ-i spue nu sciu ce.

„Voinicul nostru nicĭ una, nicĭ două o luà la ochiŭ și-o sagetà la un picior.

„Cum se vĕḑu săgetată, pasĕrea grăi:

— „O! iubitul meu de ce m'ai săgetat? Eu sunt ursita ta și de mult am căutat sĕ te găsesc, dér n'am avut noroc în lume, căcĭ astăḑĭ, când te întâlniĭ, în loc sĕ mĕ primescĭ cu bucurie, mĕ săgeţĭ fără milă! De vei dori, însĕ de mine, sĕ mĕ cauţĭ până mé vei găsi vie séu mórtă!

„Atât mai grăi pasărea, care aruncând un inel voinicului, sburà și se făcù nevĕḑută.

„Voinicul tremurà de dulcéţa acelei cuvêntărĭ, și îșĭ puse în gând sĕ o caute până o va dobândi. Și cum se hotărî o și porni în partea în care sburase pasĕrea și se călăuzea după picăturile de sânge, care picurase din rana făcută din săgétă.

„Pe drum se întêlni cu o bĕtrână sbîrcită la faţă, ca o stafie și alt nimic.

„Baba, cum îl vĕḑù, îi ḑise:

— „Sĕ dai babei un gologan, de vréi sĕ-ţĭ mérgă bine!

— De ce nu, — rĕspunse voinicul, care scóse și-i dădù un gologan, sciĭ de cei marĭ..., de un-spre-ḑece.

„Până sĕ se despartă, voinicul întrebà pe babă, de n'a vĕḑut cum-va vr'o pasăre săgetată la un picior, căcĭ aceea e ursita lui, după care umblă de multă vreme.

— „Hei voinice! — rĕspunse baba — eu sunt *Sfânta Vinerĭ* și de mi-ai dat un gologan, e ca în schimb sĕ te scap de multe nĕcazurĭ, ce o sĕ întêmpinĭ în lunga cale, ce vréi sĕ fac! Și cum ḑice, scóte măre din sîn bĕtrâna un frîuleţ, un pai de fên și o petricică, pe carĭ, dându-le voinicului, grăi:

— „Până sĕ-ţĭ găsescĭ ursita, o sĕ întêmpinĭ multe ne-ajunsurĭ, o sĕ paţĭ multe nĕcazurĭ, dér étă'ţĭ dau acestea, ca la nevoe sĕ sunĭ frîul și-ţĭ va veni un cal

---

[1] Dr. Brândză: *Limba bot*, publ. în *Columna lui Traian* an. t. III, p. 77.

[2] Idem: *Limba bot*, publ. în revista cit. p. 392 și *Prodrom* p. 445.

[3] Idem: *Limba bot*, publ. în revista cit. p. 392 și *Prodrom* p. 445.

[4] Porcius: *Flora* p. 49; — Dr. Brândză: *Prodrom*, p. 446.

[5] En. Hodoș: *Poesii poporale din Banat.* Caransebeș 1892, p. 105.

[6] Com. de Dr. Brândză.

[7] *Opere complete* t. II Bucurescĭ 1875. p. 197

[8] *Opere complete* t. I. Bucurescĭ 1875. p 122

In urma sensaționalei descoperirĭ, o parte a pressei germane cere publicarea noului tractat de alianță între cele trei puterĭ, pentru-ca sĕ se pună odată capĕt bănuelilor și intrigelor, ce se țes de către dușmanii grupării austro-germano-italiane.

*

O scire interesantă vine din Serajevo, capitala Bosniei. Guvernul bosniaco-herțegovinean a trimis pe un funcționar superior al sĕu pe la capii creștinĭ ai *mișcării bosniace* cu misiunea, de a-i îndupleca sĕ se rupă de către Mohamedanĭ și sĕ nu mai facă causă comună cu aceștia. In schimb li-a promis, că guvernul va da Sêrbilor din Macedonia o largă autonomie. Bărbații conducĕtorĭ sêrbĭ au refusat însĕ propunerile guvernului bosniac, declarând că s'au obligat în scris față de Mohamedanĭ a lucra în comun în potriva sistemului asupritor al lui Kallay, și că nu vor sĕ-șĭ calce promisiunea.

*

In *Serbia* a isbucnit *crisă ministerială.* Guvernul sêrbesc e decis a-șĭ da demisiunea, fiind-că resultatul alegerei presidentului Scupștinei (dietei) nu corĕspunde intențiunilor lui.

*

Décă ar fi sĕ judecăm după scirile alarmante, ce sosesc din *Macedonia*, atuncĭ acolo e în ajun de a isbucni revoluția contra regimului otoman. Bulgarii din Macedonia, al căror vis este alipirea acestei provincii turcescĭ la Bulgaria, s'au pus serios pe lucru și organiséză din tóte puterile o generală rĕscólă. Bande înarmate de Bulgarĭ cutrieră munții și văile Macedoniei și au dese ciocnirĭ cu trupele turcescĭ. Șeful unei bande, colonelul bulgar Iancoff, a trecut în Macedonia și a dat un manifest, în care dice, că are sub conducerea lui o miie de luptătorĭ, că pretutindenĭ Bulgarii subjugațĭ sunt gata sĕ móră, că Turcii tremură speriațĭ. El trimite din vîrful muntelui Pirin un salut „Bulgariei liberate“ și strigă „sĕ trăéscă revoluțiunea și Macedonia liberată“. Foia ruséscă „Vjedomosti“ din Petersburg scrie, că acest colonel Iancof a avut o luptă cu Turcii la Strumița și ar fi bătut trupa turcéscă regulară de 150 ómenĭ. O altă luptă între Macedonenĭ și Turcĭ a fost între Pytel și Krușevo. Pădurea de lângă Krușevo e plină cu revoluționarĭ, al căror numĕr cresce într'una. Conducĕtorii bandelor bulgare au dat un manifest, prin care chiamă la unire pe toțĭ revoluționarii din Macedonia.

*

Pe când se întêmplă lucrurile acestea, disordinile și ciocnirile fiind la ordinea dilei în provinciile turcescĭ, *Austro-Ungaria și Rusia* au făcut pașĭ comunĭ la Constantinopol, ca *Turcia* sĕ întroducă *reforme în Macedonia și Albania.* In același timp *Anglia* și *Francia* pregătesce o acțiune comună tot la Constantinopol *în favórea Armenilor.*

*

Din Franța ne vin scirĭ despre *închiderea mai multor mii de șcóle* de băiețĭ și de fete, în carĭ profesorii și profesórele erau călugărĭ și călugărițe. Etă cum stă lucrul: In Franța guvernul încă de mai mulțĭ anĭ a hotărît, ca în școlele statului sĕ nu se învețe religia creștinéscă, ci sĕ-i créscă pe copii ca pe nisce păgânĭ. Atuncĭ ómenii, carĭ nu voiau sĕ lase crescerea copiilor lor în duh păgânesc, au dis: Nouĕ nu ne trebue școlele statului. Noi vrem, ca copiiĭ noștri, sĕ rĕmână creștinĭ, crescuțĭ în frica lui Dumnedeu, și de aceea nu-i vom trimite la școlele statului, ci ne vom face noi școlele nóstre. Guvernul n'a putut sĕ-i silésca pe părinți sĕ-șĭ trimită copiiĭ la școlile fără Dumnedeu, nicĭ sĕ-i oprésca a-șĭ face școlile lor proprii, pentru-că este un drept firesc al părinților a-șĭ cresce copiiĭ așa cum lor le place. Și s'au înființat mii de școlĭ creștinescĭ, așa că la aceste școlĭ umblau un milion și șése sute de mii de școlarĭ primarĭ și 68.000 școlarĭ gimnasialĭ. Mai mulțĭ umblau la școlile creștine, decât la cele păgâne. Și sĕ vedĭ, că școlarii carĭ eșiau de aicĭ scieau mai multă carte, decât cei-ce eșiau dela școlile statului. Acésta a dat guvernului éră de gândit. Uite băieții ăștia, când or ajunge ómenĭ marĭ, or rĕsturna republica și or face éră împĕrăție! Și au adus o lege, prin care se hotărĕsce, ca sĕ se închidă școlile creștinescĭ și călugării și călugărițele au început dilele acestea sĕ fie scóse cu puterea din mănăstirile lor și prigonițĭ cei-ce luptă în numele lui Christos, ca pe vremea împĕraților păgânĭ. Vedĭ bine, că poporul ține partea călugărilor și a călugărițelor și s'au întêmplat încăierărĭ și rănirĭ între poliție și popor. *Socialiștii* fiind în tot-déuna și în tóte țĕrile în potriva legii lui Christos, țin cu guvernul.

Acum se va întreba cine-va: ce-i asta? Că dór în Franța toțĭ sunt de o limbă și mai toțĭ de o lege. Din cele aprópe 40 milióne, numai câte-va sute de mii sunt calvinĭ și câte-va sute de mii jidovĭ. De unde vine totu-șĭ, că religia catolică e prigonită? Asta vine de acolo, că cei dela guvern mai toți sunt membri dintr'o societate secretă fórte primejdiósă numită francmasonerie, în care s'au făcut frațĭ cu jidovii și au jurat, că vor rĕsturna altarul lui Dumnedeu. Pentru-că diavolul nicĭodată nu dórme, ci umblă printre ómenĭ, răcnind ca un leu și căutând pe cine sĕ înghită. Vom vedé, ce va eși din prigonirile puse la cale de jidovĭ și francmasonĭ în potriva credinței străvechĭ a țĕrii franțuzescĭ, și ce vom ceti și audi, vom tălmăci și pentru cetitorii noștri.

Maghiarisarea învĕțămêntului primar.

Cetitorii noștri au cunoscință despre ucazul ministrului unguresc al școlelor, dat la 5 Iunie n. 1902 către inspectorii reg. de școle, către comitetele comitatense și către autoritățile superióre bisericescĭ. In pomenitul ordin ministrul impune, ca:

1) La școlele (fără deosebire de confesiune) cu un învĕțător, *9 óre* din sĕptĕmână sĕ se întrebuințeze pentru *vorbirea în limba maghiară* și 8 óre din sĕptĕmână sĕ se întrebuințeze pentru esercițiĭ de scris și cetit în limba maternă și *maghiară.*

2) La școlele cu doi învĕțătorĭ sĕ se întrebuințeze pentru aceleașĭ obiecte de învĕțămênt 15, respective 13 óre.

3) La școlele cu trei învĕțătorĭ, 17 respective 19 óre în același scop.

4) La școlele cu patru învĕțătorĭ 20, respective 25 óre în sĕptĕmână asemenea pentru limba maghiară, și astfel gradat la școle cu cincĭ și șése învĕțătorĭ.

Impune mai departe ministrul, ca începênd cu clasa II primară *limba maghiară* sĕ se eserciteze și la *predarea aritmeticei*, ér întrebuințarea limbei maghiare la predarea *geografiei* patriei, a *istoriei* și *constituțiunei* patriei încă trebue luată în considerare, pentru-că astfel „i-se dă prilej învĕțătorului de a deștepta și cultiva sentimentul patriotic în inima elevului...“

In naivitatea lor mulțĭ vor fi credut și vor crede încă și acum, că ordonanța lui Wlassics are sĕ rĕmână literă mórtă, n'are sĕ se esecute, și mai sciu eu ce. Se înșală însĕ. Porunca-i poruncă, și inspectorii de școle ce hantătar de altă chemare vor fi avênd, decât sĕ esecute până la ultimul cuvênt din ceea-ce le poruncesce stăpânul.

Vom dovedi afirmarea nóstră c'un cas concret.

Dintr'o comună grănițărésca ni-se scrie, că inspectorul Varo Beni din comitatul Făgărașului a adresat direcțiunilor școlelor comunale (școle grănițerescĭ) o circulară, în care dă strașnice ordine și instrucții cu privire la punerea în ființă, cu începutul anului școlar 1902/1903, a ordinului ministerial de care am vorbit mai sus.

Avem în copie circulara inspectorului din cestiune. Directorii și învĕțătorii sunt provocațĭ în terminĭ autoritativĭ:

a) Sĕ-șĭ procure planul de învĕțămênt stabilit prin ordinul ministerial nr. 17.284 din 1879, dat de fostul ministru Trefort pentru școlele cu limbă de propunere nemaghiară, în atâtea esemplare câțĭ învĕțătorĭ funcționéză la școlă, ér învĕțătorii și învĕțătórele sĕ-l studieze (planul de învĕțămênt) temeinic și sĕ se conformeze lui în tóte privințele.

b) Pretinde inspectorul, ca fie-care învĕțător sĕ-șĭ procure partea I și II din cartea *„Vezérkonyv a magyarnyelv tanitásara“*. (Călăuză pentru instruirea limbei maghiare) de Groo Vilmos, și sĕ o studieze fundamental în decursul vacanței de vară. (Bieții dascălĭ — Culeg.), ér înainte de începerea anului școlar învĕțătorul, respective învĕțătorii și învĕțătórele, sĕ împartă întréga materie de predat după clase și în decursul anului școlar sĕ predea acea materie cu *bun resultat.*

c) Mai cere inspectorul, ca până la începutul lunei August sĕ se pregătéscă planul de învĕțămênt pe anul școlar 1902—1903 așa chip, ca planul de învĕțămênt (planul órelor) sĕ corĕspundă întru tóte ordinului ministerial (al lui Wlassics) Nr. 30·332 și spre aprobare sĕ-l trimită inspectorului cel mult până la 10 August.

d) In fine inspectorul cere, ca învĕțătorii sĕ compună amĕnunțit și planul órelor anului școlar cu privire la limba maghiară și cele-lalte obiecte de predare, și sĕ le trimită inspectorului.

De sigur, că ceea-ce a făcut inspectorul de școle din comitatul Făgărașului, vor fi făcut și cei-lalțĭ inspectorĭ din alte comitate, pentru-ca cu începutul viitorului an școlar *limba maghiară* sĕ se predea în vorbire, scriere și cetire în școlele primare după pofta nesăturată a celui mai șovinist ministru unguresc.

Graba cu care se fac tóte acestea trebue sĕ pună pe gândurĭ pe toțĭ factorii învĕțămêntului nostru românesc și sĕ ia mĕsurĭ seriόse de apĕrare.

SCIRILE DILEI.

13 (26) Iulie.

In afacerea turburării dela Pancu (comitatul Hunedórei) ni-se scrie: Cele ce s'au scris prin foile maghiare (că țĕranii din Pancu ar fi făcut în contra segregării pădurii o revoltă, ce ar fi pregătit'o ei mai de mult) sunt minciunĭ umflate și esa-

---

iute ca vêntul și care te va sfătui, ce sĕ facĭ cu celelalte lucrurĭ, ce ți-am dat.

„Voinicul mulțămi bĕtrânei pentru sfaturile date și porni în lungă cale.

„Mai merge el, cât merge, dér simțindu-se obosit, sună frîulețul și étă că din pămênt din iérbă verde i-se arată un cal înșeuat și înfrînat scii colea... numai bun de încălicat.

— Sunt gata stăpâne! — dise calul bătând din picior, — dér unde vom merge?

— „După ursita mea sĕ mergem, dragă călușule, — grăi voinicul — și ca sĕ nu greșim calea, sĕ ținem pe acestea picăturĭ de sânge!

— „Sĕ mergem cu Dumnedeu înainte“ — rĕspunse calul.

„Și mi-se aruncă odată voinicesce pe cal și o porni ca o pasĕre peste văi și delurĭ. Fugea calul, fugea de-i scăpĕra copitele, dér de-odată grăi către voinic:

— „Ia întórce capul stăpâne și vedĭ în urma nóstră cine vine?...

— „Nimenĭ! — rĕspunse voinicul, — de cât un iepuraș, care vine în fugă de s'a așternut câmpului“.

— „ Hei, stăpâne! — dise calul — aruncă paiul de fên, căcĭ e spurcatul de *smeu* p'ale cărui pămênturĭ călcăm!“

„Voinicul aruncă paiul de fên și se făcù în urma lor un mărăciniș des ca peria.

„Smeul făcù ce făcù și străbătênd mărăcinișul, s'apropie de voinic.

— „Acum ce vedĭ în urma nóstră stăpâne?“ — întrébă calul.

— „Nimic! — rĕspunse voinicul, — de cât un ogar.

— „Stăpâne, stăpâne! aruncă și pétra căcĭ acela e tot *smeul*“.

— „Bine! — rĕspunse voinicul, care aruncând pétra se făcù un munte numai și numai de marmoră.

„*Smeul* ér făcù, ce făcù și trecênd peste munte se apropie de voinic.

— „Acum ce mai vedĭ, stăpâne? — mai întrebà calul.

— „Acum vĕd un voinic călare! — rĕspunse voinicul.

— „Acela e *Smeul.* Fiĭ gata de luptă dér bagă de sémă, sĕ nu facĭ nimic, căcĭ dóră voiŭ avé eu ac de cojocul lui; ér de nu voiŭ isbuti eu, atuncĭ sĕ fi gata, ca sĕ te lupțĭ cu el!

„Calul lui *Mărgărit,* căcĭ așa se numia voinicul, când vĕdù pe *Smeu* aprópe de el, se dădù la o parte, ér spurcatul de sgripțore trecù înainte fără sĕ pótă opri calul sĕu din fugă, așa ci-că alerga de tare după bietul voinic, ca sĕ-i pună capul și mai multe nu.

„Cum trecù *Smeul* înainte, calul lui *Mărgărit* se luà după el și prindêndu-l din fugă îl sdrobi cu piciórele.

„De aci *Mărgărit* merge și ér' merge înainte, pe unde nicĭ puiŭ de om nu umblase și picior de Român nu călcase, până ce ajunge, către sfințitul sórelui, la un lac unde se pierdeau picăturile de sânge.

— „Aci trebue sĕ fie ursita mea“, — îșĭ dise el în gând și se aședà pe așteptat.

„Aștéptă o di, aștéptă două, aștéptă nouĕ, dér din lac nu eșia nimenĭ. Atuncĭ îi trăsni prin minte sĕ bage năvodul și sĕ vadă, ce va scóte.

„Dis și făcut, căcĭ și isteț era voinicul nostru, de p'arcă nu-i era d'a bună, atâta vrednicie.

„Când scóse năvodul, ce sĕ vedĭ?

„O femeie frumósă ca o di de vară cu fața ca marmora, cu pĕrul ca aurul, cu ochii ca murele, cu buzele ca fragile, de ți-era mai mare dragul de ea, în cât s'o sorbĭ într'o *picătură de apă* și sĕ n'o mai uițĭ.

„Voinicul *Mărgărit* se uità la ea, o mișcă, o strigă, dér nu mai da nicĭ un semn de viéță. O mai privi încă odată și vĕdênd'o săgetată la un picior, o cunoscù, că este ea ursita lui, după care umblase atâta amar de vreme.

„Vĕdênd că nu mai era chip d'a o mai scula, săpă singur pe malul lacului o grópă, în care aședà pe ursita și iubita lui Insĕ el, amărît până la suflet, se aședà la capul ei și o plânge și ér o plânge din adêncul inimei, până ce se cocoșă pe pămênt, ér lacrĕmile se închiegară pe pieptul lui.

„Dumnedeu, vĕdêndu-l cum se chinuesce, îl făcù o flóre chiar așa cum sta cu capul către mormêntul iubitei lui. Acéstă flóre, dela numele voinicului, se numesce *Mărgăritărel*, ér dela lacrămile închiegate pe pieptul lui *Lăcrămióre.*[9])“

(Va urma.)

---

[9]) I. Morar: *Legendele florilor.* Buzĕu 1900. p. 7.

gerărĭ. *De o revoltă plănuită nicĭ vorbă n'a fost.*

Jubileul şcólelor române din Blaşiŭ. „Familiei“ i-se scrie din Blaşiŭ, că corpul profesoral de acolo a hotărît se serbeze jubileul de 150 de anĭ al înfiinţării şcólelor române de acolo.

Biserică prădată. In biserica gr. or. din Lugoş s'au ascuns Marţĭ după amĭadĭ nisce hoţi, şi nóptea au spart lada bisericei furând banii şi alte obiecte preţióse. Hoţii s'au suit apoi în turn şi de acolo s'au lăsat în jos pe funia clopotuluĭ.

Grindină. Atâtea furtunĭ, revĕrsărĭ, grindină şi alte nĕcasurĭ pe capul bieţilor locuitorĭ mai ales din Transilvania, n'au fost de mult, ca în vara acésta. Sute şi mii de ómenĭ au fost lipsiţĭ şi de hrana ḑilnică. Incă e noroc, că astăḑĭ nu mai póte fi fómete, cum era mai de mult, când nu era calea ferată, căcĭ astăḑĭ sĕrmanii ómenĭ tot mai pot aduce ceva bucăcióre de prin alte părţĭ ale ţĕrii, séu chiar din alte ţĕrĭ, décă nu s'au făcut pe la ei. Vorba e însĕ, că trebue sĕ se bage în datorii, din carĭ Dumneḑeu scie când şi cum vor puté eşi. Acum primim érăşĭ o veste tristă din *Ibănescĭ* (Mureş-Turda), că în 22 l. c. pe la órele 2 după amĭaḑĭ a bătut piatra tot hotarul. Piatra a fost în mărimea nucilor şi colţurată. Intr'o parte a hotarului n'a rĕmas, decât pămêntul gol. Ţĕranii sunt desnădăjduiţĭ, vĕḑêndu-şĭ nimicită tótă ostenéla. — Pe la órele 5 a bătut piatra şi hotarul comunelor vecine Hodac şi Glăjărie.

Din Bucium (Munţii Apusenĭ) ni-se scrie cu data de 23 Iulie: „*Ţinţar* e original din Bănat şi bănăţenii vor sci mai bine, décă el e Român, orĭ Sêrb, şi vor cunósce şi trecutul lui. La noi, în Munţii Apusenĭ, a venit el cam de 3—4 anĭ, ca contabil la banca „Detunata“, unde n'a putut fura. A sedus însĕ comuna Bucium-Poenĭ sĕ înfiinţeze bancă nouă, unde fù ales secretar, şi basându-se pe nepriceperea ómenilor în ale băncii, *a furat.* Ca omul ăsta sĕ nu mai ajungă în posiţie de a puté fura, dau publicităţii casul şi rog şi pe alte foi sĕ binevoiéscă a lua notă despre casul acesta. O fac din motiv, că respectivul scie sĕ se impună prin manifestarea celor mai esagerate sentimente românescĭ şi prin o purtare adevĕrat teatrală. Până acum s'a descoperit un furt cam de *6000 corone*, dér sunt sigur, că se va descoperi mai mult. Mĕ mir cum de casul acesta nu s'a dat publicităţii până acum de persóna, care era datóre sĕ o facă, pentru-ca alte băncĭ sĕ se feréscă de nenorocirea, ce a ajuns'o pe banca din Bucium-Poenĭ.“

Alegere de vigilĭ silvanalĭ. Din *Bistriţa* ni-se scrie: Pentru ocuparea a 19 locurĭ de vigilĭ şi supravigilĭ silvanalĭ în comitatul Bistriţă-Năsĕud, au concurat 76 individĭ dintre carĭ cei mai mulţĭ cu esamene şi diplome de pădurarĭ. Alegerea s'a ţinut la 15 Iulie a. c., cu care ocasiune unii „patrioţĭ“ ca de obiceiŭ au voit ca acestea sĕ fie ocupate numai de „patrioţĭ“ veniţĭ de pe pustele Ungariei. Dér fiind-că în comisiunea silvanală şi de numire s'a aflat şi d-l Dr. Gavril Tripon, advocat, şi preotul lutheran Daniel Csallner, care au preferit şi protegiat pe Românĭ şi Saşi, aleşĭ au fost 7 Românĭ şi 5 Saşĭ, însĕ cu tóte acestea „din punct de vedere social maghiar“ în Bistriţa au fost aduşĭ respective s'au adus 2 Ungurĭ. Că au reuşit 7 Românĭ, meritul în cea mai mare parte este al d-lui Dr. Tripon.

Sfinţire de cimitir. Din *Teuţii de sus* ni-se scrie: „In 13 a. l. c. st. n. s'a făcut sfinţirea cimiteriului din comuna curat românescă *Negrei*, în tractul protopopesc al Baia-spriei, c'o solemnitate destul de frumósă.

Duminecă (13 st. n.) diminéţa a servit sf. liturgie On. D. Demetriu Cionte, ca delegat protopopesc, însoţit de On. D. preot local Iuliu Şurani, care la rêndul sĕu a şi predicat despre însemnătatea actului de împlinit ér corul tinerimei sub conducerea tinerilor învĕţătorĭ Ioan Chereches şi Aurel Cotoţiu, a esecutat cu multă acurateţă frumósele cântărĭ bisericescĭ. După finirea sf. liturgiĭ, procesiunea se grăbea la sfinţirea noului loc destinat de cimiter.

După împlinirea creştinescului act, toţĭ óspeţii au fost invitaţĭ la masa ospitalieră a curatorului bisericei locale, fruntaşul român d-l Atanasiu Demian, la care masă au fost numĕroşĭ óspeţĭ. După prânḑ s'au început istoricele nóstre dansurĭ naţionale; s'a încins o „horă“ mărişóră şi frumósă, după care a urmat „Ardeléna“ şi celelalte fermecătóre dansurĭ naţionale; petrecerea asta a durat până târḑiu. Intr'un târḑiu către mieḑul nopţii, la dorinţa óspeţilor, bravii învĕţătorĭ din jur, carĭ au fost de faţă, au predat hazlia piesă „Nica“ prin care s'a pus capĕt petrecerei. — *I. P.* învĕţ. român“.

Intêmpinare. *On. Redasţiune!* Intre „scirile ḑilei“ din nr. 132 a. c. al „Gazetei Transilvaniei“ un domn „binevoitor al şcólei“ a avut deosebita prevenienţă faţă de mine şi a publicat o critică a esamenului, ce l'am făcut cu şcolarii dela şcóla sf. Treimĭ de pe Tocile. Critică scurtă şi pişcătóre; sĕ asémănă cu păţania celuia, care n'ar fi mers nicĭ pe jos, dér nu s'ar fi lăsat nicĭ de căruţă.

De 21 de anĭ de când funcţionez, ca învĕţător la numita şcólă n'am cetit séu auḑit despre o astfel de critisare a esamenului meu, despre care sĕ fi ḑis cineva că „copii şi copilele din anul prim de şcólă au dat rĕspunsurĭ nu tocmai precum s'ar fi aşteptat“, şi totuşĭ sĕ „nu mĕ fi învinuit de negligenţă“. Intru cât l'ar privi numai pe d-l respectiv, eu i-aşĭ da pace; întru cât însĕ şĭ-a publicat pĕrerile, — spre orientarea publicului — sunt silit sĕ-mĭ ridic cuvêntul. Declar, că dumnialui nu m'a onorat cu presenţa-i la esamen şi a fost rĕu informat. Trebue sĕ-i spun adecă, că şcóla de sub conducerea mea n'are decât o singură clasă (cl. I.) elementară şi întru cât au fost şi şcolarĭ de anul II, cu carĭ dênsul se vede a fi fost mai mulţămit, aceia au fost repetenţiĭ din anul trecut. Rĕspunsurĭ mai slăbuţe au fost date numai de către aceia, carĭ şi aşa fuseseră declaraţĭ din parte-mĭ ca *nepromovaţĭ.* Cât pentru îmbĕrbătarea la muncă, 'ţĭ mulţumesc d-le raportor, dér... veḑĭ, n'am trebuinţă de sfaturile d-tale. Sĕ-ţĭ spun însĕ eu una: Décă voiescĭ, sĕ mai raportezĭ ceva pe la jurnale, studiază mai întâiŭ bine materia de scris, apoi desbracă-te de patimă personală. *Braşov,* 5 Iulie 1902. — *Ioan Suciu,* învĕţător.

Sinucideri. In ḑiua de 23 Iulie s'a sinucis în Brăila Ioan Iordănescu, în etate de 51 anĭ, fost timp îndelungat funcţionar al statului şi în urmă taxator vamal. Nenorocitul şi-a tras un glonţ de revolver în gură şi a rĕmas mort pe loc. Causa acestui act de desperare e că Iordănescu, de aprópe trei lunĭ şĭ-a perdut cu desĕvêrşire vederea. — O altă sinucidere s'a întêmplat în Bucurescĭ, unde Spirea Petrache, originar din Buzĕu, s'a spânzurat de craca unui copac la şoséua Kiseleff. Causa sinuciderei e, că lui Petrache îi mergeau rĕu afacerile.

Victimele expresului de Berlin. Din Focşanĭ se comunică, că o căruţă, în care se găsiau un ţĕran cu nevasta şi doi copii, a fost tăiată de trenul expres de Berlin, lângă cantonul 34, în apropiere de Milcov, prima staţie după Focşanĭ. Femeia şi cu copilul au fost omorîţĭ pe loc, ér bărbatul rănit fórte grav. Fata a fost luată de botul maşinei şi dusă vre-o 400 metri, când fù apoi asvîrlită în lăturĭ. Nenorocita într'o stare disperată, a fost transportată la spital. Cantonierul, asupra căruia cade responsabilitatea, a fost arestat.

Premiat. Din Bistriţă ni-se scrie, că d-l Teodor *Bogdan* învĕţător acolo, a câştigat premiul de 20 coróne în aur pentru disertaţia sa „Cunóscerea pămêntului şi gunoirea lui“, ţinută cu ocasiunea adunărei generale a despărţĕmêntului Bistriţă la 20 Iulie în comuna Monor. Acest învĕţător a mai fost premiat în trei rêndurĭ tot din partea despĕrţămêntului „Asociaţiunei“, dovadă, că nu numai că e un bun învĕţător, ci şi un om deştept şi sîrguincios.

Trăsnit. Din *Cricău* (comit Alba-inferióră) ni-se scrie, că la 22 Iulie n., după un vifor grozav a fost lovit de fulger un băiat, care mergea la păşunat călare. Şi băiatul şi calul au fost loviţĭ de-odată şi au murit. Băiatul, cu numele Petru *Rusan* l. Nicolae, era de 12 anĭ, doria sĕ mérgă la Blaşiŭ în clasa întâiŭ gimnasială, dér n'a avut noroc sĕ-şĭ vadă împlinită dorinţa.

Treiḑecĭ de anĭ în temniţă. Din casematele din Arad fù liberat alaltăerĭ un om, care a stat în închisóre timp de 30 de anĭ. Inainte de asta cu 31 anĭ Iosif *Zacskó,* — aşa îl chémă pe fostul rob — fù recrutat la regimentul de infanterie nr. 25. Lui Zacskó însĕ nu-ĭ plăcea viéţa militară şi desertà. Dér nu peste mult timp fù prins şi érăşĭ dus la cătane. Zacskó însĕ desertà şi a dóua şi a treia óră. Desertorul fù judecat şi condamnat la temniţă. Intr'o ḑi ducea gunoiu cu un alt camerad al sĕu. Cei doi arestanţĭ omorîră pe soldatul de gardă cu sapele şi voiau sĕ fugă. Nisce ţĕranĭ li se puseră în cale, sĕ-i opréscă. Unul din ţĕranĭ fù înjunghiat. Zacskó fù transportat din nou în temniţă si pus sub mare pază, stând acolo treiḑecĭ de anĭ. Majestatea Sa l'a graţiat, aşa că alaltăerĭ a putut eşi din temniţă, ca bătrân de 53 anĭ, unde întrase ca flăcău de 22 anĭ.

Copiĭ arşĭ. In hotarul oraşului Chichinda-mare eşise la lucrul de câmp muncitorul Vasa *Mangul* cu nevastă-sa. Femeia îşĭ adusese cu sine şi o copiliţă de ţîţă, căreia îi făcù culcuş într'un snop. Tot aicĭ îşĭ aşeḑară şi pânea şi hainele. Părinţii erau deja depărtişor de snop, când uitându se înapoi, vĕd cu spaimă că snopul arde în flacărĭ. Repede se întorc îndĕrĕt. Era însĕ prea târḑiu, copila era plină de arsurĭ şi în scurt timp murì. Focul s'a iscat, de sigur din vr'un chibrit căḑut pe haină, care s'a aprins de arşiţa sórelui. — Un alt cas de felul acesta s'a întêmplat în hotarul Cărlovei. Aicĭ era Ilie *Zuzin* cu familia la secerat. Ilie îşĭ trimise fata în etate de 10 anĭ sĕ aţîţe focul, ca sĕ facă ceva de mâncare acolo pe câmp. Din nebăgare de sémă hainele fetei au luat foc şi până au sosit părinţii, fata a leşinat de durerĭ. Plină de arsurĭ fù transportată în spitalul din Chichinda, unde muri peste puţin timp.

O gróznică esplozie. Din Versailles se anunţă o gróznică esplosie pe câmpul de esercițiu al artileriei, la Satory. Nenorocirea s'a produs pe când un detaşament de soldaţĭ săpătorĭ, simulând lupta, făceau sĕ esplodeze nisce mine. Un sub-locotenent, un sergent adjutant şi 2 subofiţerĭ au fost ucişĭ, alţĭ 15 soldaţĭ sunt grav răniţĭ. Cei răniţĭ la faţă vor rĕmâne orbĭ. Cadavrele celor ucişĭ sunt oribil mutilate, sub-locotenentul a fost decapitat cu desăvêrşire.

Ioniţă Ciobanu.

(Poveste).

A fost odată un împĕrat vĕduv, care a avut un fecior şi o fată. S'a întêmplat însĕ, că a întrat în ţéra acestui împĕrat pacĭnic un împĕrat strĕin cu multă óste ca sĕ-i ia ţéra. Împĕratul primind vestea şĭ-a adunat şi el oştirea şi s'a dus sĕ întêmpine pe duşman. Pe fecior l'a luat cu sine, ér fata a lăsat'o acasă sub îngrijirea unui harap credincios.

Împĕratul nostru, ce e drept, l'a alungat pe duşman peste graniţele ţĕrii, dér încingêndu-se o luptă crâncenă între amêndouĕ oştirile, bătaia nu s'a putut sfîrşi cu una cu douĕ, ci s'a îndelungat cu anii, căcĭ bine sciţĭ, că pe atuncĭ se luptau soldaţii cu ciomege şi cu suliţe, ér nu ca acum cu puscĭ şi cu tunurĭ. Harapul care sta cu fata acasă, a început dela o vreme sĕ se aprindă de dragoste, că fata era frumósă. Fata era însĕ înţeléptă şi cuminte. Ea, îndată ce a cunoscut gândurile harapului, a început sĕ-l mustre cu vorbe înţelepte. Harapul, după-ce a vĕḑut şi a vĕḑut, că nu-şĭ póte ajunge planul sĕu, de temă sĕ nu-l descopere fata, s'a apucat şi a scris împĕratului o scrisóre, în care zugrăvia pe fata de împĕrat cu colorile cele mai negre, arătându-i că s'a stricat cu desĕvêrşire, în cât s'a luat şi el de gând de purtările ei. Scrisórea acésta i-a trimis'o printr'o slugă din curte, învĕţându-l, ca sĕ întăréscă şi el cele arătate în scrisóre. Împĕratul, când a cetit cele arătate de harapul sĕu, atâta s'a amărît, în cât l'a trimis pe fiiul sĕu acasă cu poruncă, ca sĕ ia pe soră-sa şi s'o omóre fără léc de milă, ér ca semn sĕ-i ducă amêndoi ochii.

Feciorul când a primit o astfel de poruncă a rĕmas uimit de spaimă, dér vĕḑênd pe tatăl sĕu atât de înverşunat, a încălecat calul şi dus a fost. El, după-ce a ajuns acasă, a luat'o pe soră-sa şi a dus'o într'o pădure mare. Aicĭ i-a spus cu ochii lăcrĕmînḑĭ tótă porunca ce a primit'o dela tatăl lor şi o rógă sĕ-l ierte, décă el e silit sĕ-i scurteze ḑilele. Atuncĭ fata începù sĕ se desvinovăţéscă, ḑicênd că tóte arătările harapului sunt minciunĭ.

— „Nu mĕ omorî, iubitul meu frate“ îi ḑicea ea; — „ai bare-mĭ tu mai multă milă de mine şi nu daţĭ creḑĕmênt unui sclav necredincios; lasă-mĕ sĕ trăiesc între fiarele acestei pădurĭ, căcĭ gura mea nu te va spune nicĭ odată, eu din aceste pustietăţĭ nu voiŭ mai ieşi nicĭ-odată“.

— „Nu te pot lăsa, scumpa mea surióră, că trebue sĕ-i duc ochii tĕi nemilosului tată, că de nu mĕ va face şi pe mine tot bucăţele. Chiar sĕ-ţĭ las viéţa, dér atuncĭ ce vei face tu fără vederea ochilor în aceste pustietăţĭ. Óre nu-i mai bine sĕ fiĭ mórtă, de cât vie în acéstă stare?“

— „Scií ce, frate dragă, atuncĭ omóră cânele acesta, ce s'a luat după noi, şi ia-i ochii: de unde va cunósce tiranul nostru tată, că nu-s ochii mei!“

— „Că bine ḑicĭ tu, sora mea — eu nu mi-aşĭ fi putut aduce aminte de aşa ceva. Voiŭ omorî dér cânele şi pe tine te voiŭ lăsa liberă şi nevătĕmată. Tatăl ceresc sĕ te ocrotéscă de tóte relele“.

Fraţii s'au despărţit cu multe lacrimĭ de durere; sora a rĕmas singură, ér fratele, după-ce a omorît cânele şi i-a luat ochiĭ, a încălecat calul şi s'a depărtat spre lagărul tatălui sĕu. Ajuns aci îi spune, că a împlinit porunca dată, arătându-i ochii cânelui. Tatăl, creḑênd că sunt tóte adevĕrate cele spuse de fiiul sĕu, ḑice plin de liniştire sufletésce: „Mai bine s'o sciu mórtă decât pĕtată, după cum mi-o arată harapul meu credincios“.

Au trecut doi trei anĭ şi fata de împĕrat era tot în mijlocul pădurilor. Ea îşĭ aflase locuinţa în sînul unei peşterĭ, de unde nu eşia afară de cât atuncĭ, când o gonea fómea. Mâncarea ei era ierburĭ şi rădĕcinĭ şi ouĕle pasărilor, pescii şi racii păraielor, ce curgeau prin apropierea peşterii.

Şi s'a întêmplat, că un fecior de împĕrat, rĕtăcind într'n primăvară la o vênătóre prin pădure, a dat de aceste locurĭ necălcate încă de picior omenesc şi mult sé minună când vĕḑù prin zăpada de curênd căzută, o urmă de picior desculţ. El se duce tot după urmă, până ce ajunge la gura peşterii. Se opresce aci şi începe sĕ strige:

— Cine-i în peşteră sĕ iésă afară, ca sĕ-l vĕd, că de unde nu, îl scot cu cânii mei.

— Sunt eu, şi ce vreĭ cu mine?

— Nu voiesc nimica, fără numai sĕ te vĕd cine eştĭ!

— Aşĭ eşi, dér nu pot, că sunt gólă, aruncă-mĭ o haină sĕ mĕ îmbrac, şi voiŭ eşi îndată.

O plângere. In momentul, când era sĕ punem fóia sub tipar se presentă la redacție d-l G. *Manolescu*, primarul orașului Sinaia și ne rógă sĕ publicăm următorul fapt: „Astădĭ cu trenul accelerat Nr. 502 dela 2 p. m. eram sĕ plec din Brașov la Sinaia cu un fiu al meu și cu fiica mea Elena, în etate de 18 anĭ. Fiică-mea întrase în restaurant, sĕ bea un păhar de apă și eșì de acolo în momentul, când trenul se punea în plecare. Repede ajunse scara și un domn fù atât de gentil, de îi ajută sĕ urce în tren. Conductorul *Györfy* însĕ dĕdù semnalul sĕ opréscă trenul și întrând în compartiment somà pe fiică-mea cu cuvintele: „Itt marad“, sĕ se dea jos. Neascultând imediat de acéstă poruncă, îmbrâncì pe fiica mea lovindu-o în piept, și chemând pe polițistul din gară, o silì sĕ se dea jos. In zădar am reclamat șefului de gară, Ferenczy n'a folosit nimic. S'a făcut proces verbal și escortațĭ de un polițişt am fost dușĭ la poliție, unde fiica mea a fost *amendată cu 2 coróne.*“ D-l Manolescu ne-a rugat sĕ publicăm acest cas, care a indignat pe toțĭ pasagerii și ne-a spus, că va reclama și la legațiunea austro-ungară, plângĕndu-se de bruscarea ce i-s'a făcut.

Asasinat într'un teatru. O telegramă din Zürich (Elveția) anunță, că în timpul representației de la un teatru din localitate, un actor de pe scenă a fost omorît cu un glonte de revolver, descărcat din sală. S'a suspendat representația, în mijlocul unei sdrobitóre emoțiunĭ.

Un concert se va arangia de un grup de tinerĭ din seminariul „Andreian“ la băile din Călanul-mic (Kalán fürdö) cu ocasiunea adunării generale a „Asociațiunii pentru literatura rom. și cultura poporului român“ despărțĕmêntul Deva, Dumineca în *10 August* (28 Iulie) 1902. Inceputul la órele 7 séra. Prețul de întrare: Locul I. 2 cor. Locul II. 1 cor. 40 fil. Locul de stat 80 fil. Venitul curat este destinat pentru înființarea unei bibliotecĭ la școla confesională gr. ort. din Batiz. Suprasolvirile se primesc cu mulțămită și se vor publica pe cale diaristică.

Musică de promenadă. Capela orașului va concerta mâne Dumineca la órele 11 pe promenada de jos, apoi sĕptĕmâna viitóre: *Lunĭ* la órele 6 p. m. pe promenada de jos ér *Vinerĭ* la órele 6 p. m. în parcul Rudolf. Marțĭ, Mercurĭ, Joi și Sâmbătă *diminéța* la órele 8 pe promenada de jos. Afară de acestea concertéză în fie-care séră la cafenéua Neustadter, ér Marțĭ, Mercurĭ și Sâmbătă la 5½ p. m. tot la numita cafenea.

Hotel „Pomul verde“. La hotelul pomul verde se găsesc odăi cu tot comfortul, cu prețurĭ moderate, ér restauratorul, d-l Gheorge *Sorea*, s'a îngrijit pentru sesonul de vară sĕ aibă și bucătărie bună românéscă, ca sĕ mulțuméscă în tótă privința pe mușterii sĕi din România. O grădină admirabilă cu umbra-i ademenitóre stă la disposiția óspeților.

Laptele de castravețĭ englezesc a lui Ballasa este cel mai eficace cosmetic, care orĭ cărei dame est indispensabil. Netedesce și înviorézǎ pielea în puține ḑile. Face sĕ dispară cu totul pistruile de pe obraz, petele de maiu și tot felul de necurățenii ale feței. In urma nalităţii escelente, ce posede, damele recomaodă una alteia acest cosmetic, care este superior altora. Prețul 1 sticlă 2 coróne la farmacistul C. Balassa în Timişóra, săpun de castravețĭ englezesc 1 corónă, pudră 1 cor. 20 banĭ. Se găsesc în tóte farmaciile.

De la »Asociațiune«.

Concurs.

Pentru ocuparea unui post de învĕțător (învĕțătóre) ordinar la școla civilă de fete a Asociațiunei, se publică concurs cu terminul până la 25 August a. c. st. n.

Doritorii (doritórele) de a ocupa acest post sĕ-și înainteze cererile până la terminul indicat comitetului Asociațiunei în Sibiiu (Strada Morii Nr. 8) pe lângă următórele documente: 1) atestat de botez, 2) document despre cualificațiunea cerută prin legea statului pentru ocuparea posturilor de învĕțătorĭ ordinarĭ la școlele civile, avĕnd preferință cei-ce au cualificațiune specială pentru limbĭ și istorie (nyelv és történettudományi szakcsoport), 3) arătarea despre studiile pregătitóre și ocupațiunea de până acuma, 4) sĕ dovedéscă, că posed perfect limba română în vorbire și scriere.

Concurentul (concurenta) ales va avé sĕ observe disposițiunea statului de organisare al școlei.

Invĕțătorul ordinar, până când e provisor, primesce salar anual cor. 1400, solvit în rate lunare anticipative și cor. 300 banĭ de cuartir, solvițĭ în 4 rate trilunare, ér devenind definitiv primesce salar anual de cor. 1800, banĭ de cuartir cor. 400, 5 cuincuenale a cor. 200 și drept de pensiune dela stat, unde va solvi taxele prescrise; învĕțătórea provisorie primesce salar anual de cor. 800 și întrégă întreținerea în internatul școlei, ér cea definitivă primesce salar anual de cor. 1200, întrégă întreținerea în internat, cuincuenale și drept de pensiune ca învĕțătorul. Invĕțătórea locuind în internat, va avé sĕ dea directórei mână de ajutor la agendele internatului.

Cererile întrate după termin nu se vor lua în considerare.

Sibiiu, din ședința comitetului central al Asociațiunii, ținută în 23 Iulie 1902.

Iosif Sterca Șuluțu, vice-president.

Dr. N. Beu, secr. II.

Foc și sĕrăcie.*)

Bucium (Făgăraș), Iulie 1902.

Stimate Domnule Redactor! Lunĭ în 30 Iunie n. a. c. pe la 2 óre după amédĭ s'a iscat un foc năprasnic în comuna Bucium din com. Făgărașului, care în timp abia de o jumĕtate óră a cuprins în flacărĭ, ca nisce limbĭ înfricoșate de foc, șurile dimpreună cu alte clădirĭ economice a 9 biețĭ plugarĭ românĭ.

Locuitorii comunei nu se aflau pe acasă, erau pe câmp parte la arat (ogor), parte la sapa de a dóua, și așa în comună erau mai numai copii nevĕrstincĭ și alțĭ ómenĭ bolnavĭ orĭ bĕtrânĭ, neputincioșĭ, carĭ n'au putut merge la lucru și carĭ la vederea focului și primejdiei au început sĕ țipe și sĕ plângă de spaimă. De grózǎ fugiau în tóte părțile, fără a se puté apuca sĕ mântuie ceva.

Norocul a fost, că semnalul de primejdie s'a dat la timpul sĕu prin clopotul bisericei, care tras fiind într'o „uznă“, după vorba poporului, le anunța pericolul ce'ĭ amenința cu ruinul material în tot avutul lor în acest timp de grea nevoie pentru bietul plugar. La auḑul clopotului alarmator au alergat cu mic cu mare înspre sat de la câmp la locul desastrului. Aprópe la timp potrivit au sosit cu tulumba și acei locuitorĭ din comună, carĭ acum fac primele pregătirĭ pentru pompierit. Ajunșĭ cu tulumba la locul nenorocirei s'a început stingerea focului la clădirile economice deja aprinse, dér cu puțină ispravă, căcĭ clădirea cuprinsă odată de balaurul cel cu multe limbĭ de foc, nu mai puté fi mântuită. Vĕḑĕnd acésta, un cărturar, care se afla de față, a sfătuit pe cei cu tulumba, ca sĕ lase cele aprinse, căcĭ totul e în zadar, și sĕ cerce a localisa focul, udând bine clădirile încă neaprinse. Așa s'a și făcut. Ideea a fost norocósă, căcĭ focul a fost împedecat a cuprinde în flcărĭ și alte clădirĭ economice. Oprit focul în calea sa, s'a început cu stingerea lui și clădirile pe carĭ le cuprinsese deja, dér aprope nimic nu s'a putut mântui, căcĭ fiind chiar în ḑiua aceea o căldură fórte mare, clădirile economice erau de tot uscate și astfel fórte espuse pericolului de a se mistui total prin foc.

S'a ajutat mult la localisarea focului și prin aceea, că mai mulțĭ locuitorĭ din comuna vecină Șercăița, condușĭ de unii fruntașĭ, încă au alergat cu tulumba în ajutorul fraților lor în primejdie.

Șurile arse au fost de lemn și acoperite cu paie, au ars însĕ și grajdurĭ acoperite cu țiglă; dér ce e mai rĕu e, că mai tuturor celor nenorocițĭ prin acest foc li-au ars și uneltele economice, precum: carĕ, plugurĭ, grape, telegĭ, etc. etc., încât bieții ómenii au rĕmas numai cu căscióra pârlită și ea de foc și scăpată și ea numai prin voia întêmplărei, și în neputință de a'șĭ puté purta mica economie, fără uneltele necesare.

Cei mai mulțĭ dintre cei lovițĭ de acest flagel, nu se vor mai puté reculege în întrégă viața lor, orĭ cum ḑice poporul, nu se vor mai vedé „calḑĭ“ cât vor trăi. Er ca sĕ-șĭ pótă înciripa ceva, trebue sĕ facă datorii nouĕ. Dér cea mai mare nenorocire e, că dintre cei arșĭ, nicĭ unul n'a fost asigurat contra focului; însĕ și aicĭ nu e de vină atât nesciința poporului, cât mai mult afurisita de sĕrăcie, care ține poporul în cătușile sale în urma nenumĕratelor dărĭ, aruncurĭ și nevoi îngrămădite pe capul lui.

Pe lângă clădirile și uneltele economice au mai fost arșĭ și viței, porcĭ, carĭ au fost închișĭ în grajdurile, ce au stat în legătură cu șurile. Viețĭ de om însĕ n'au cădut victimă. Paguba se urcă la vr'o 5 mii coróne.

Mulțĭ n'au avut nicĭ sĕmênță destulă pentru sĕmĕnat încă din tómnă; ér de atuncĭ au ținut'o strună, cumpĕrând bucate pentru ei și fên pentru vite.

Lipsa și nevoia e fórte mare. Tânguirea ómenilor îțĭ stêrnesce o adevĕrată compătimire și durere de suflet. Tóte speranțele s'au pus în recolta acestui an. Numai de ar ajuta Dumneḑeu sĕ pótă ajunge măcar secerișul în pace! Căcĭ o nenorocire prin grindină ar fi o lovitură de mórte. Omenii ar fi silițĭ sĕ ia lumea în cap.

Nicĭ de acest flagel al lui Dumneḑeu n'au fost scutițĭ bieții locuitorĭ ai comunelor vecine Toderița și Mândra. Aicĭ grindina a nimicit total sĕmĕnăturile de tómnă. Lipsa și sĕrăcia se simte în tóte părțile. Ițĭ e mai mare mila a auḑi vaetele și tânguirile ómenilor din acest an, dóră ca nicĭ odată! Peste tot locul numai jale și tânguire, nĕcas și amar!

Causa incendiului nu e cunoscută, sĕ bănuesce însĕ negrija unor copii. Părinții de pretutindenea ar trebui sĕ fie cu mai mare grije asupra copiilor, și mai cu sémă în timpul verei sĕ nu-i lase fără supraveghiere, căcĭ multe și nenumĕrate rele și nenorocirĭ pot urma din acésta negrije.

Cei cu dare de mână din comunele vecine sĕ nu închidă ușile acestor nenorocițĭ, când le vor cere ajutorul frățesc într'un mod séu altul. Ajutați-i, cei carĭ putețĭ, ca și Dumneḑeu sĕ vĕ ajute! „Fericițĭ cei milostivĭ, că aceia se vor milui“!

Gd.

Dela „Reuniunea sodalilor românĭ din Sibiiu“.

Iubițĭ meseriașĭ!

Subsemnatul comitet, în îngrijirea sa de a face tot ce-i stă în putință pentru ridicarea meseriașului în tóte privințele, a luat hotărîre de a aranja *în tómna acestui an o esposiție industrială.*

Nu numai împrejurarea, că la acest timp se împlinesce un deceniu (10 anĭ) dela prima și ultima esposiție, aranjată de Reuniunea nóstră, ne-a servit drept îndemn la acéstă hotărîre, ci și pentru-că sciut este, că astfel de esposițiunĭ sunt astăḑĭ pretutindenea cunoscute de cele mai bune (avantagióse) prilegiurĭ (ocasiunĭ): spre a ne cunósce unul pe altul, a învĕța unul dela altul, a ne sili spre înaintare și prin asta la desĕvêrșire (prefecționare). Esposițiile ne arată ceea ce scim și ceea ce nu scim; ele câștigă meseriașului destoinic noi mușterii și el îșĭ póte astfel croi un viitor mai bun.

Ințelegĕnd decĭ d-vóstrĕ, însemnătatea ăstorfel de esposiții, mai cu sémă pentru noi, carĭ ne aflăm încă ca începĕtorĭ pe terenul meseriilor și nu suntem aprópe de loc cunoscuțĭ la publicul mare, credem, că fie-care, căruia îi place a se numi meseriaș bun, lăsând orĭ-ce nĕcaz la o parte, se va însufieți pentru idea acésta și se va alătura la noi, pentru-ca împreună cu puterĭ unite, sĕ lucrăm la întruparea ei. Buna reușită a esposiției numai și numai dela noi atêrnă! Și acéstă bună reușită chiemată este a ridica vaza și bunul renume

---

*) Intârḑiat din causa lipsei de spațiŭ.—Red.

— Étă aicĭ e mantaua mea, îmbracă-te cu ea și sĕ eșĭ!

Fata de împĕrat a întins mâna prin crepătura ușei și după-ce a luat mantaua pe ea, a eșit afară. Feciorul de împĕrat rĕmâne uimit, când o vede. El o întrébă, că cine este ea, și cum de a ajuns prin aceste locurĭ părăsite de tóte ființele omenescĭ? La care fata îi rĕspunde: că nicĭ ea singură nu-i póte spune de obîrșia părinților ei, căcĭ rĕtăcesce prin aceste pădurĭ încă de copilă mică.

Feciorul de împĕrat o ia în suita lui și o duce la palat îngrijind'o ca pe o soră ér nu ca pe o strĕină. N'a trecut multă vreme după aceea și împĕratul se bolnăvesce și móre. Feciorul îl urméză în domnie. Dorința mamei lui era acuma, ca sĕ-șĭ însóre feciorul cu o fată de împĕrat, și rĕmâne uimită când îl aude spunĕnd, că el altă fată nu va lua în căsĕtorie de cât numai pe fata ce singur a aflat'o în peșteră. Mamă-sa destul se împotrivesce la una ca asta și după-ce vede că nu póte sĕ-l abată dela voia lui, îi dă pace. O astfel de cusĕtorie nu era nicĭ pe placul sfesnicilor sĕi. Împĕratul trăia destul de bine că mirésa lui; el nu voia sĕ ia în sémă nici nemulțumirea mamei sale, nicĭ bîrfelele lumei. Peste un an împĕrătésa lui a dat nascere unui fiu tot de aur. Împĕratul tocmai nu era acasă, el era dus în acest timp la bătălie împotriva unui alt împĕrat, care îi călcase țéra. Sócra' cea dușmănósă, a luat copilul cel de aur și sucindu-i gâtul l'a dus de l'a îngropat în gunoiŭ, ér în locul copilului a adus un cățel de curênd fătat, ḑicênd lăuzei:

— Veḑĭ ce ne-ai născut tu? un câne în loc de om... După cum ți-ai bătut tu joc de noi, așa avem sĕ ne batem joc și noi acuma de tine, ființă próstă și nelegiuită ce-ai fost....

După aceea se apucă și-i scrie împĕratului (fiiului ei) o scrisóre în care îi arată cum și ce fel de copil i-a născut împĕrătésa, și-i cere rĕspuns grabnic, că cu ce fel de mórte s'o pedepséscă pentru batjocura, ce i-a făcut'o, ḑicênd că de acéstă părere sunt chiar și sfetnicii lui.

Împĕratul, când primi o astfel de scrisóre, rĕmâne înmărmurit de spaimă. După multă frămêntare de cap îi rĕspunde: că el nu sĕ învoesce, ca pe împĕrătésa s'o omóre, dér sĕ o ia din palat și s'o ducă în pădurea din care a fost luat'o el. Nicĭ c'a sosit bine rĕspunsul împĕratului și împĕrătésa îndată a fost ridicată din palat și dusă în pustie, chiar în peștera ei de odinióră.

Sĕrmana împĕrătésă, a trebuit sĕ se hrănéscă érășĭ cu plantele ei un an de ḑile până ce i-a sosit soțul dela bătălie. Acesta a cunoscut îndată, că mamă-sa a umblat numai cu minciunĭ pentru a-i perde soția. El șĭ-aa dunat vênătorĭ și s'a dus cu ei în pustie. ca sĕ-șĭ caute soțióra. Aicĭ în adevĕr a și aflat'o, sdravĕnă și sănĕtósă. A adus'o acasă și a trăit cu ea în cea mai mare dragoste, fără ca sĕ mai dea creḑĕmênt intrigilor mamei sale. Preste un an împĕrătésa érășĭ a dat nascere, și nu unui copil numai, ci la doi de odată, carĭ încă erau cu totului tot din aur. Împĕratul de astă dată a fost acasă și a îngrijit, ca sĕ nu se facă cumva și cu aceștia vr'o înșelătorie, după cum s'a fost făcut cu copilul cel dintâiŭ. El era tare mândru, că copii frumoșĭ ca ai lui nu erau în lumea întrégă.

N'a trecut însĕ o jumĕtate de an și împĕratul primesce vestea, că dușmanii i-ar fi călcat din nou hotarĕle țĕrii, făcênd multă stricăciune. El se pregătesce cu oștirea și merge spre întêmpinarea lor. Pe împĕrătésa și pe copii i-a luat de astădată cu sine, așezêndu-i în cortul sĕu, ce-l lăsă sub paza unui harap, pe care-l credea cel mai credincios om al lui. Harapul dela un timp a început sĕ se aprindă și el de dragostea împĕrătesei celei frumóse și după ce a vĕḑut, că împĕrătésa îl amenință, că-l va trăda împĕratului pentru obrăznicia lui, s'a hotărît s'o prăpădéscă atât pe ea cât și pe copilașii ei, aruncêndu-i în valurile rîului ce curgea prin apropierea cortului. El așa și făcù, îi răpesce cu furie copilașii din brațe și-i aruncă în apă, ér împĕrătésa scăpà ca prin minune din ghiarele lui, făcêndu-se nevĕḑută prin întunerecul nopți. Harapul, décă a vĕḑut că împĕrătésa nu sĕ mai simte de loc prin nicĭ o parte, a creḑut, că ea de bună sémă sĕ va fi aruncat prin valurĭ după copilașĭ și se va fi al nostru pe de-oparte, ér de alta ea posibil ne face sĕ dovedim, că suntem vrednicĭ de sprijinul, de care părtașĭ ne fac toțĭ ómenii noștri de bine.

Fie-care măestru, și calfă, ba chiar și elev (învĕțăcel), cu capul ridicat sĕ se presinte la espotiție cu orĭ-ce soiŭ de product al lucrărilor sale, sĕvêrșite fie în atelierul propriu, fie în al altuia și astfel sĕ arătăm, că nu am stat și nu stăm cu mânile în sîn, ci am muncit din greu și neîncetat pentru binele némului preste tot și al nostru în deosebĭ.

Voința de fer, care face minunĭ, trebue sĕ ne stăpânéscă pe toțĭ, și atuncĭ orĭ-ce lucru, fie el orĭ cât de greu, se va puté duce la îndeplinire cu ușurință.

Sibiiu, 12 Iulie st. n. 1902.

Comitetul „Reuniunei sodalilor românĭ din Sibiiu“.

Victor Tordășianu, president. *Ioan Apolzan* notar.

Stipendii din fundațiunea Gozsdu.

Spre scopul conferirei de stipendii din *„Fundațiunea lui Gozsdu“* pe anul școlar 1902/3 pentru școlele medii, facultățĭ, universități și școlele de cadețĭ militarĭ la armata comună și de honvedḑĭ—se publice concurs pe lângă următórele condițiunĭ:

1. Concurenții sĕ documenteze cu documente originale séu autenticate de notarĭ publicĭ: a) că sunt fii de cetățenĭ ungarĭ și aparțin bisericei ortodoxe orientale române, spre care scop sĕ recere estrasul din matricula botezaților, provĕdut cu clausula parochului competent, că și de present aparțin la biserica greco-orientală română; b) că studiază cu un succes bun la vre-un institut public din patrie, spre care scop au sĕ subștérnă studenții dela școlele medii atestatul din anul școlar 1901/2, ér cei dela facultățĭ și universitățĭ indicele despre tóte cursurile ascultate și respective documentul despre progresul făcut; c) că nicĭ averea proprie, nicĭ a părinților nu ajunge sĕ acopere tóte trebuințele pentru crescerea concurentului, spre care scop e a se produce atestatul diregătoriei politice competente. Atestatul sĕ cuprindă și date positive despre acéstă avere și trebue sĕ fie subscris și de preotul locului, ér décă n'ar fi acolo preot, or. ar fi înrudit cu concurentul trebue sĕ fie subscris din partea protopopului concernent.

2. Décă concurentul a întrerupt studiile, atuncĭ are sĕ producă și atestat oficios despre ocupațiunea sa, întrun timp, și despre purtarea s'a morală pe acest timp.

3. Fie care concurent are sĕ arete în petițiunea sa specialitatea la care și locul unde voesce a continua studiile, precum și aceea, décă are și alt stipendiu.

4. Cei-ce voesc sĕ studieze în străinătate, au sĕ arete necesitatea de a face studii în strĕinătate, ca în casul décă li se va vota stipendiul sĕ se pótă îndată exopera concesiunea ministerială prescrisă.

5. Cu privire la concurenții pentru dobândirea de stipendii spre absolvarea școlelor militare de cadețĭ se observă, că stipendiile acestea pe lângă documentarea condițiunilor statorite în acest concurs (p. 1. a. c. 2, 3, 6, 8, și 9) numai atuncĭ se vor extrada comandei școlelor militare, décă concurentul va documenta, că este primit de elev regulat la respectiva școlă de cadețĭ.

6. Petițiunile instruate cu documentele necesare sunt a se adresa la Representanța fundațiunei lui Gozsdu, Budapesta VII Hollo utcza 8 sz până la 5 August st. n. a. c.

7. Tot-odată se provócă toțĭ stipendiștii actualĭ, prin urmare și cei absolvențĭ, carĭ cer ajutóre pentru depunerea rigoróselor și câștigarea gradului de doctor, că până la terminul sus indicat și pe lângă observarea p. 3 din acest concurs, sĕ arete resultatul studiilor din anul școlar 1901/2 căcĭ altcum li-se va sista stipendiul, respective nu vor căpĕta ajutorul.

8. Petițiunile, carĭ nu sunt instruate cu documentele sus amintite séu sosite după terminul fixat nu se vor lua în considerare.

9. In interesul expedării regulate, fie care concurent sĕ indice în petițiune locul și poșta ultimă, unde este a i-se trimite resoluțiunea Representanței.

Din ședința comitetului fundațiunei lui Gozsdu, ținută în 24 Iunie n. 1902.

Comitetul

Ilegalitate și prigonire.

Agoștin, 28 Iunie 1902.

Stimate D-le Redactor! In prețuitul nostru jurnal „Gazeta Transilvaniei“ în nr. de Dumineca din 14 (27) Octomvre 1901, la rugarea mea ațĭ binevoit a publiaa volniciile d-lui solgăbirĕu din Cohalm, Boer Mihály, făcute față de repartiția bisericei nóstre din Agoștin.

Am fost arătat, că, în anul acela s'a compus lista pentru repartiția bisericei nóstre, din care trebuia sĕ se plătéscă salariul învĕțătoresc, și tóte cheltuielile bisericescĭ-școlare. Acea listă a fost așternută la pretura din Cohalm, de unde am cerut esecutarea repartiției. Din partea fisolgăbirĕului Tompa, cu ordinul Nr: 4095/901 au și fost orînduit antistiei comunale, ca sĕ dea mână de ajutor epitropiei nóstre la încassarea repartiției. Vice-șpanul a aprobat ordinul d-lui fisolgăbirĕu prin sentința cu Nr. 17293/901.

Am arĕtat mai departe, că în 20 Octomvrie 1901, d-l pretore Boer Mihaly a sosit la gara de lângă comuna nóstră, a adunat acolo pe poporenii carĭ au copii la școla de stat. A chiemat și pe preotul Damian Bucșa și pe epitropul George Stan Birț, pe aceștĭ din urmă i-a întrebat cu vorbe amenințătóre, că cu scirea d-lor s'a compus lista pentru repartiția bisericei și pentru-ce a făcut arunc pe popor. M'a chiemat și pe mine sĕ merg acolo cu protocólele în carĭ sunt induse conclusele comitetului parochial. Eu n'am mers de óre ce când am fost chiemat, trecuse timpul pentru afacerĭ oficióse și nicĭ locul nu era pentru asemenea afacerĭ.

Am arătat că d-l Boer a luat un proces verbal. Ce s'a luat în acest proces verbal n'm sciut atuncĭ, preotul după cum dênsul spune, n'a subscris acest protocol, epitropul fiind forțat, l'a subscris prin apĕsarea pe cruce, ne esplicându-se nimic. Tot în ḑiua aceea d-l Boer a luat dela primar lista pentru repartiție, a dus'o cu sine și până în ḑiua de astădḑĭ nimenĭ n'a mai vĕḑut'o.

După cum arată sentința comitetului administrativ comitatens Nr. 1378, d-l Boer a luat la protocol tot ce n'a fost adevĕrat, adecă a luat, că eu am purtărĭ imorale, m'a arătat la ministru; ministrul a cerut dela Ven. Consistor cercetare disciplinară asupră-mĭ, ceea ce s'a și întêmplat.

A fost trimis la fața locului d-l protopop. unde s'a adeverit, că învinuirile ridicate în contra mea nu sunt adevĕrate.

Asemenea a luat cu nedreptul la protocol și aceea, că parochul D. Bucșa și epitropul Georghe Stan Bîrț, nu sciu de compunerea listei pentru repartiția bisericei.

Cu tóte acestea șĭ-a putut face d-l Boer mendrele sale, șĭ-a ajuns ținta dorită dela comitetul administrativ comitatens, a putut nimici atât sentința d-lui fisolgăbirĕu, cât și a d-lui vice-șpan. Sentința acésta numai acum ni-s'a făcut cunoscută.

Sinodul parochial în ședința sa din 8 Novembre 1901 sub presidiul părintelui protopop N. E. Mircea, a compus alte liste pentru repartiția bisericei pe anii 1901—1902 acestea au fost așternute la Venerabilul Consistor spre aprobare. Venerabilul Consistor a aprobat acele liste, și cu ordinul din 24 Ianuarie Nr. ad. n. 615 școl. le-a trimes la oficiul protopresbiteral cu însărcinarea că, d-l protopop sĕ facă pașii necesarĭ în causa acésta la locurile competente prin întrevenire personală. D-sa a și făcut. In 20 Faur 1902 a așternut sub Nr. 102 listele la pretură cerênd esecutarea repartișiei.

In 29 Aprilie părintele Damian Bucșa face cunoscută comitetului sentința preturei din Cohalm Nr. 1425/902 prin care ni-se denégă ajutorul cerut din partea d-lui protopop; dându-ni-se timp de recurs 8 ḑile. Recurs în contra acelei sentințe n'am putut face, fiind-că pe cum arată subscrierile de primire de pe dosul acelei sentințe d-l protopop a primit sentința în 15 Aprilie. D-l paroch Damian Bucșa în 29 April, timpul de recurs era deja espirat!“ Listele a doua óră așternute preturei din Cohalm nu le-am mai primit de loc.

Din causele aci arătate *n'am putut putut primi din salar pe 2 anĭ nicĭ un crucer*, biserica nu șĭ-a putut plăti datoriile, pentru carĭ i-s'a intabulat realitățile ce are, carĭ adḑĭ mâne vor fi puse la vêndare.

Tóte acestea cause oficiul parochial și epitropia le-a făcut de nou cunoscute Venerabilului Consistor Archidiecesan, raportând despre tóte acestea în 27 Iunie.

De nou mĕ vĕd silit a Vĕ ruga Stimate D-le Redactor, bine voițĭ a arĕta în nr. de Dumineca publicului cetitor în tótă întregimea lor cele ce vĕ fac cunoscut, ca sĕ se pótă vedé persecuțiunile ce se fac bisericei și școlei nóstre străbune.

Alexandru Bucșa,
învĕțător.

Convocare.

Despĕrțĕmêntul VIII *Deva* al „Asociațiunei“ pentru literatura rom. și cultura poporului român, îșĭ va ține adunarea sa generală în comuna *Batiz* la *10 August* a. c. st. n. 8 óre a. m. cu următorul

Program: 1) Deschiderea adunării prin directorul despărțĕmêntului. 2) Raportul actuarului despre activitatea anuală. 3) Esmiterea comisiunilor pentru censurarea raportului, conscrierea membrilor noi, colectarea taxelor și referadele acelora. 4) Alegerea a doi delegațĭ la adunarea generală a Asociațiunei. 5) Discutarea și deliberarea eventualelor propunerĭ. 6) Cetirea disertațiunilor anunțate. 7) Fixarea locului adunării gener. viitóre. 8) Inchiderea adunării prin director.

Onorații membrii și toțĭ binevoitorii părtinitorĭ a culturei poporului român sunt rugațĭ a lua parte la acéstă adunare.

Din ședința comitetului desp. VIII Deva, ținută la 16 Iulie 1902 st. n.

Dr. Alesandru L. Hossu
director desp.

Dionisie Ardelean
actuar.

ULTIME SCIRI.

Viena, 25 Iulie. Adḑĭ s'a deschis la Ischl consiliul de corónă, la care participă miniștri președințĭ *Koerber* și *Szell* și ministrul de esterne contele *Goluchowski*.

Rectificare. La ultima scire *„Viena 24 Iulie“* publicată în numĕrul de eri al foiei nóstre, s'a omis din greșală, a-se spune, că enormele pagube causate de uraganul din ḑilele trecute, s'au întêmplat în Kiew.

Literatură.

Au apărut un volum Poesii de *Th. Șerbănescu*, adunate și publicate de *Th. G. Djuvara*, însoțite de studii asupra poesiilor lui Șerbănescu de *D. C. Olanescu* și *T. G. Djuvara*. C'un portret al autorului. Volumul (de 338 pag.) se vinde pentru sporirea fondului destinat ridicării unui bust poetului Th. Șerbănescu, la *Socecu & Comp.* librarĭ-editorĭ Bucurescĭ. Prețul unui exemplar broșat, tipar și hârtie elegantă 4 Lei.

Producțiunĭ și petrecerĭ.

Feleacul-săsesc, 15 Iulie 1902.

Onorate Domnule Redactor! In 13 a. l. c. în opidul Lehința săsescă s'a aranjat, sub presidiul M. O. Gerasim Domide, o petrecere de vară. Un public mai numĕros nu s'a pomenit de când esistă Lechința. Au luat parte la acéstă petrecere un public românesc ales nespus de mare din tóte straturile societății românescĭ și din tóte ținuturile din împrejurime și din depărtare. Sala otelului opidan, decorată cu ghirlande și-o mulțime de cununĭ de florĭ naturale din partea tinerimei în frunte cu clericul absolvent Jonică Groze, avea un aspect cât se póte de estetic. Caracteristica petrecere a fost o escepțională vialitate încoronată de un succes moral și material strălucit.

Din mulțimea celor de față mi-am putut nota pre următorii domnĭ cunoscuțĭ: D. Gerasim Domide protopop Bistrița cu fam. Dr. G. Tripon advocat cu familia, Dr. Linul, G. Curtean, A. Roșu fam. Mathei cu fam. Ungureanu tipograf cu fam. toțĭ din Bistrița, Simeon Tanco preot cu fam. Monor, Petru Cherestes protopop Buza cu fam. Alesandru Cherestes Bongard cu familia Pavel Salvan preot Ciaba cu fam. Isai cu familia, B. Christu, S. Groze Herina preot cu fam., Cupșa preot Feldióra cu fam., Baciu preot Feleac cu fam., Pașcu Șomotelnie cu fam., Stupineanu preot Stupinĭ cu fam., vĕduva Cupșa Magieruș cu fam., Baciu Șoimuș cu fam., Mathe Chiraleș cu fam., Dr. Hedrich medic Lechința cu fam., Fabricius apotecar Lechința cu fam., Suia preot cu fam., Păcurar învĕțător Ragla cu familia și alțĭ numĕroșĭ, carĭ parte necunoscêndu-i, parte neaducêndu-mĭ aminte, au rĕmas din micul meu răvaș.

Inainte de causă 9 studențĭ dela gimnasiul superior din Năsĕud îmbrăcațĭ în costum național românesc au jucat cu deosebit tact și multă precisiune jocurile naționale „Românul“, „Călușerul“ și „Bătuta“ Cred a nu esagera, când la acest loc amintesc, că „Quadrilul“ a fost jucat în douĕ colóne nu mai puțin ca de 80 părechĭ. În decursul pausei presidentele petrecerei M. O. Ger. Domide a salutat publicul present prin alese și frumóse cuvinte, apoi a vorbit d-l Dr. Tripon. Venitul brut al petrecerei a fost, precum am înțeles, cam 260 coróne.

Un participant.

Vlădenĭ, 15 Iulie a. c.

In Vlădenĭ s'a aranjat, în séra de sf. apostolĭ Petru și Pavel, o petrecere de vară. Spațiósele sale ale școlei confesionale erau literalmente pline.

Petrecerei i-a premers concertul și representația teatrală. Punctele de concert au fost bine studiate și esecutarea pieselor au fost încununate de succesul dorit. In special sunt de remarcat cele 2 puncte „Sună buciumul d'alarmă“ și „Păsărică trecătóre“, esecutate de-un cor de plugarĭ. Piesa „Ion la fteatru“ declamată de d-l I. Curcubĕtă, a stăruit multă ilaritate în public.

Piesa „De nĕcaz“ scrisă de Teodor Speranța, e o piesă de actualitate, fiind-că combate patima beției, care face marĭ stricăciunĭ și în mijlocul poporului nostru. Subiectul e scos din viéța sătenului și predarea ei produce efect desĕvêrșit asupra țĕrănimei nóstre. In deosebĭ când țiganul Pârlea îl desbracă pe Tănase Carâmb (când acesta dormea beat pe marginea drumului) de căciulă, de suman, îi ia punga cu paralele și sĕ depărtéză cu observația, că l'a strigat destul sĕ se scóle, însĕ Tănase nu vré sĕ-l audă, și astfel el nu-l póte străjui, ci caută se plece, că el șĭ-a făcut datoria ca un creștin, — publicul isbucnesce în hohote, ér pentru țĕrănime servesce de o bună învĕțătură, ca sĕ se feréscă de ispitele vinarsului, care la sigur, îl duce la ruină morală și corporală.

Dintre dómnele și d-șórele, carĭ formau buchetul petrecerii am putut remarca pe următórele: d-na și d-șóra Zorca, d-na Vióra Oana, d-na Ludu (Preșmer), dómna Bâță, d-șóra Bâță, d-na și d-șóra Danciu, d-na și d-șóra Păltineanu, d-na Taus, d-ra

---

înecat și ea dimpreună cu ei. Așa el a doua ḑi șĭ-a făcut singur mai multe sgârieturĭ pe trup și în acéstă stare s'a dus plângênd la împĕratul, spunêndu-i:

— E rĕu de noi, înălțate împĕrate! Mai mulțĭ dușmanĭ au dat năvală preste cortul tĕu; pe împĕrătésa și pe copilașii tĕi i-au aruncat în valurile rîului, éră eu abia ca prin minune am scăpat viu din mânile lor!....

Inima împĕratului, când a auḑit acéstă veste, a fost lovită de o adêncă durere și a jelit'o fórte mult pe iubita lui soție precum și pe copilașĭ. El în acele clipite de disperare a dat o năvală atât de furiósă asupra dușmanilor sĕi, în cât i-a sdrobit cu desĕvîrșire, dér ce folos, că a câștigat o țéră, și în schimb a perdut o comóră atât de prețiósă pentru dênsul. După câștigarea luptei va fi căutat el pe țĕrmurii rîului multe ḑile după scumpa lui soție și copilașii ei, credênd că-i va afla bare-mĭ morțĭ, dér vĕḑênd, că nu póte cu nicĭ un preț sĕ le dea de urmă, s'a întors acasă mâhnit.

(Va urma.)

Octavia Pop, d-na Vlădărean d-șóra Virginia Creangă (Feldióră), d-șóra Anicuța Cârlan, d-na Gothard....

Atât succesul material, cât mai vêrtos succesul moral a fost pe deplin satisfăcĕtor. Abia la ḑiua albă ne-am putut depărta cu plăcute suvenirĭ.

Beta.

*

Cu ocasiunea petrecerei aranjată în Vlădenĭ, în séra de 29 Iunie [st. v. (ḑiua sf. Petru și Pavel), au încurs următórele suprasolvirĭ: Iacob Zorca paroch în Vlădenĭ 7 cor., George Cârlan notar în Vlădenĭ 6 cor., Ioan Gavrilescu paroch în Țințarĭ 2 cor., I. Schiopu paroch în Crisbav 2 cor., Ioan Gothardt sergent de jendarmĭ cu 2 cor., d-l Ludu paroch în Preșmer 1 cor., N. N. 1 cor., Ilie Ónă notar în Țînțar 1 cor., Nicolae Bâță magistru postal în Perșanĭ 1 cor., Toma Potcóvă din Vlădenĭ 1 cor., Paul Buzogany caporal jendar 1 cor., d-na Elena Popoviciŭ 40 b. George Arnăuțiŭ 10 b.

Primescă marinimoșii binefăcĕtorĭ și pe acéstă cale sincera nóstră mulțumită.

Vlădenĭ, 17 Iulie st. n. 1902.

Iordan Curcubĕtă.
cassar.

Tinerimea română din Turda și jur invită la petrecerea de vară, ce se va ține în 2 August st. n. a. c. în sala hotelului „Central“ de acolo cu ocasiunea adunărei generale a „Societăței de lectură a femeilor române din Turda și jur“. Inceputul la 8 óre séra. Venitul curat e destinat spre un scop filantropic. Prețul de intrare: de persónă 2 cor., de familie până la 3 membrĭ 4 cor., peste 3 membrĭ 6 cor. Suprasolvirile marinimóse sunt a se trimite D-lui Emil Cigăreanu stud. jur în Turda. Comitetul aranjator: Dr. Valer Moldovan, președinte, Drd. Ionel Mesaroș vice-președinte. Georgiu Pataceanu secretar, Simeon Poruțiu cassar, Emil Cigareanu controlor și alțĭ 17 tinerĭ. In ḑiua după petrecere escursiune la Indol, unde se va ține adunarea generală a despărțĕmêntului XXIII. (Turda) al „Asociațiunei“.

— *Intelegența română din Ragla și jur* invită la petrecerea, care se va aranja Sâmbătă la 2 August st. nou 1902 în sala școlei confesionale din Ragla. Inceputul la 6 óre séra. Prețul intrării: de persónă 1 cor. 60 fil., în familie 1 cor. 40 fil. Venitul curat este destinat în favorul școlei confesionale din loc. Suprasolvirile marinimóse se vor primi cu mulțămită și cuita pe cale ḑiaristică. NB. Prea stimații participanțĭ sunt avisațĭ la provisiunea proprie. De beuturĭ bune și eftine se va îngrijĭ comitetul.

Internatul diecesan gr. or. român din Beiuș.

Pentru anul școlastic 1902/1903 sunt a-se primi în internatul diecesan gr. or. român din Beiuș 60 de elevĭ, carĭ studiéză la gimnasiul gr. cat. român din loc. Pe lângă îngrijirea și supraveghierea, ca sĕ-și îndeplinéscă datorințele față de școlă și sĕ fie la adăpost tot ce afară de școlă ar putea influința în mod stricăcios desvoltarea lor fisică și morală, — elevii vor avé în internat locuință (sale deosebite de studiat, de mâncare și de durmit, promenadă, grădină) vipt sănĕtos, spălat, luminat, încălḑit medic, scaldă, gimnastică și bibliotecă.

Taxa de întreținere pentru un elev e *260 coróne* pe an, care sumă se plătesce în patru rate anticipative de câte 70 coróne, anume la 1 Septemvrie, 15 Noemvrie, 15 Februarie și 15 Aprilie st. n.

Elevii au sĕ fie provĕḑuțĭ la venirea în internat cu îmbrăcămintea și încălțămintea necesară, cu ștergare, batiste, perii și peptenĭ, cu perină, plapomă și lepedeile trebuincióse la pat. (Pat de fier, străjac și covor de acoperit patul va primi fie-care elev dela internat). Despre tóte lucrurile aduse cu sine, elevii au se producă inventar în două esemplare, ér pe albiturĭ sĕ-șĭ scrie fie-care numele.

Părinții și tutorii, carĭ doresc sĕ-șĭ așeḑe băeții în acest internat, au sĕ-șĭ trimită cererea la adresa *Senatului internatului diecesan gr. or. român* pana la 7 (20) August a. c.

In cerere sĕ se dovedéscă cu atestat medical, că elevii sunt sănĕtoșĭ și sĕ arate etatea, locul nascerii și clasa gimnasială, ce o frecventéză.

La cerere este a-se alătura o marcă de 10 banĭ, arătându-se apriat locul și posta ultimă, unde senatul internatului se trimită părinților rĕspunsul.

Părinții și tutorii elevilor primițĭ în internat, vor avé sĕ subscrie o declarațiune, că se vor conforma întru tóte regulamentului în vigóre, atât cu privire la disciplină, cât și la plătirea taxelor.

Beiuș, 22 Iulie 1902 st. n.

Senatul internatului diecesan gr. or. român din Beiuș.

Anunț.

Conform decisiunei adunării generale a reuniunei învĕțătorilor românĭ Sĕlăgenĭ din anul trecut, și în conformitate cu decisiunea comitetului central din 1902, Iunie 27, și pe cale ḑiaristică se aduce la cunoscința corpului didactic sĕlagian, onoratului cler, tuturor membrilor ordinarĭ, onorarĭ și fundatorĭ, precum și tuturor celor interesațĭ de causa învĕțămêntului din școla poporală, cum-că: *adunarea „Reuniunei învĕțătorilor românĭ sĕlăgenĭ“* ést-timp se va ține în comuna *Bobota* (Nagy Dersida) unde este de dorit a-se presenta toțĭ membrii învĕțătorĭ în numĕr complet, ér onoratul cler și fruntașii română din Sĕlagiu și jur, cu onóre este rugată sĕ binevoiéscă a lua parte la adunare. Find-că în favorul reuniunei se va da în séra ḑilei de 10 August și o petrecere de vară cu dans, ne rugăm de sprijinul tuturora și pentru acéstă petrecere.

Din însărcințarea comitetului central, pentru presidiu:

Vasilie Oltean,
vice-președintele reuniunei.

NECROLOG. Cu inimă sdrobită de durere aducem la cunoscință, că buna și adorata nóstră mamă, fiică, soră, mătușă, cumnată și sócră: văd. **Hermina Ignat** n. Bocșan, după lungĭ și grele suferințe șĭ-a dat blândul și nobilul sĕu suflet în mânile Atotputernicului, aḑĭ la 11 óre a. m. în vêrstă de 48 anĭ. Rĕmășițele pămêntescĭ ale scumpei și în vecĭ neuitatei defuncte se vor da odihnei eterne Vinerĭ în 25 l. c. st. n. la órele 5 d. m. după ritul bisericei gr. or.

Beiuș, la 23 Iulie st. n. 1902. Sabin Aurel Ignat cand. adv. Viora Eugenie Ignat m. Dr. Ciordaș, ca fii. Moise Bocșan protopop, ca tată. Rhea Silvia Ceontea, Aurelia Lazaroiu, Silvia Abrudan, Iulia văd. T. Pinter, ca surorĭ. Septimiu Sever Bocșan pretore, ca frate. Vasilie Paguba jude reg., Teodor Ciontea profesor, George I. Lazariu advocat, Ștefan Abrudan jude reg ca cumnațĭ. Adelina Muntean n. Bocșan, ca cumnată și alte numĕróse rudenii.

Văcsuitori de ghete — milionarĭ.

Unde póte sĕ fie asta, décă nu în America, unde se petrec minunile cele mai marĭ pe terenul îmbogățirei? Ḑiarul „Newyork World“ publică într'unul din ultimele sale numere biografiile și portretele a șépte văcsuitorĭ de ghete, carĭ au ajuns milionarĭ. In statele unite văcsuitorii de ghete sunt în țéra lui „pap Ianos“, fiind-că servitorii și servitórele sunt așa de onorațĭ, încât s'ar crede o înjosire a demnității lor, décă li-s'ar da sĕ curețe ghetele stăpânilor. Văcsuitorul câștigă cel puțin doi dolarĭ pe ḑi (un dolar — 5 cor.) și unii mai norocoșĭ au ajuns chiar milionarĭ. Unul din ei este Antonio L'Aste, care a vîndut mai deunăḑĭ un cal cu prețul de 50,000 dolarĭ.

Afară de America mai este o țéră, unde ómenii se îmbogățeau mai 'nainte ca în poveștĭ. Acéstă țéră e România. Câțĭ mocanĭ de ai noștri n'au trecut dincolo sĕracĭ, ca ciobanĭ, orĭ băiețĭ în prăvălie, și pe urmă au ajuns milionarĭ, deputațĭ și senatorĭ! Nu-i vorbă, că unii dintr'ênșii îșĭ aduc aminte de obârșia lor și din prisosul lor mai fac și câte o faptă bună, dând pentru câte o biserică, séu școlă din comuna lor natală.

Incât pentru curățitorii de ghete, ei câștigă frumóse parale și în România. In orașele de pe lângă Dunăre, ca Brăila, Galațĭ etc. sunt cu sutele, Turcĭ și Persianĭ, carĭ stau pe la colțurile ulițelor și trecĕtorii îșĭ pun piciorul pe scăunelul lor, ér Turcul în 2—3 minute bagă în buzunar 10 banĭ (Déca îĭ dai numai 5 nu e mulțumit și e în stare sĕ se certe cu tine.) Asemenea Persianĭ sunt chiar și prin orașele din Moldova. In Bêrlad de pildă erau vr'o șépte opt și ședeau cu scăunelul lor ghintuit la cafenelele din piața Sf. Ilie, séu pe strada principală și câștigau frumóse parale. Care e economicos, stringe capital și întorcêndu-se în țéra lui, deschide vr'o prăvălióră, cum a făcut unul cu numele Ali, pe care scriitorul acestor rêndurĭ l'a cunoscut bine, căcĭ mai mulțĭ anĭ de-arêndul i-a curățit ghetele. Ali învĕțase românesce și stătea bucuros cu mine de vorbă. Intr'o érnă îl vĕd pe Ali, îmbrăcat cu un palton nou, mai frumos decât al meu. „Mĕ duc cocóne, îmĭ ḑicea Ali, am făcut ceva capital, și voiŭ deschide un comerciŭ în Persia“. Așa a și făcut.

Care e mai tândală, rĕmâne în țéră, se botéză, se însóră cu câte o Româncă și „întră în slujbă“ după obiceiul țĕrii, ca servitor pe la vr'o școlă.

Ferit-a Dumneḑeu sĕ veḑĭ vr'un văcsuitor de ghete Român. Mai bine ar muri de fóme, decât sĕ se înjoséscă la așa ceva. Nicĭ chiar Țiganii nu se înjosesc la așa ceva. „Adecă de ce sĕ ne înjosim noi la curățitul ghetelor“, și-or fi ḑicênd și Țiganii, „când putem învĕța la școlă, ne facem oficianțĭ la poștă, ofițerĭ, magistrațĭ!“ — Și au dreptate Țiganii. Câțĭ am veḑut eu ajungênd la posturĭ însemnate în țéra românéscă!

Vorba e, că acum s'au cam ințĕrcat dela slujbe grase și în țéra românéscă Românul însĕ tot cu greu se hotăresce sĕ facă vr'o întreprindere, acésta o face jidanul, bătu-l'ar pustia, ér curățitul ghetelor îl lasă și pe viitor Persianului Ali, care după câțĭ-va anĭ de văcsuit se întórce acasă cu palton boieresc și cu leușcanĭ la chimir, ér Românul umblă cu cótele rupte, face politică la cafenea, citesce gazetele scrise de jidanĭ și tâlcuesce din ele, óre mai este mult până va cădé guvernul, sĕ „ajungă ai noștri la putere“ și sĕ căpĕtăm vr'o slujbușóră, de comisar, revisor, gardist, copist, taxator orĭ așa ceva.

Vorba e însĕ, că pe acéstă cale nu numai, că nu ajunge cineva milionar, ca văcsuitorii de ghete din America, dér nu ajunge nicĭ măcar sĕ-șĭ cumpere un palton de dai Dómne, ca harnicul văcsuitor de ghete — Ali Persianul!

„Insecte stricăcióse pomilor și viilor.“

Sub titlul de mai sus a apĕrut în editura ministrului de agricultură o carte în limba maghiară de Iosif *Iablonovski,* care se întinde pe 7 cóle de tipar, are 4 table colorate, cu 20 desemnurĭ și care tractéză 28 de insecte. Insectele acestea voim sĕ le facem pe scurt cunoscute și cetitorilor noștri:

1) *Gândacul răpitor* (polyphilla fullo) este de mărimea gândacului de Maiŭ pe spate de colóre cenușie. El trăește ḑiua ascuns prin frunzele pomilor și ale viilor, cu carĭ se și nutresce și numai în spre séră sbóră și-'șĭ depune ouĕle pe pajiștea verde. Din ouĕle aceste se desvóltă apoi nișce omide ca și ale gândacului de Maiŭ, carĭ trăesc la inceput cu rădăcinile mai crude ale erburilor, ér după ce se mai întăresc, prin Iulie sĕ scobóră la rădăcinile vițelor de vie sădite prin locurile năsipóse séu chiar și la rădăcinile pomilor, pe carĭ le sug și învenineză întocmai ca filoxera. Stîrpirea lui se póte face mai cu succes atuncĭ, décă i-se culeg larvele (omidele) din pămênt și se nimicesc îndată, ce vedem, că vițele de vie séu pomii încep a se veșteji și usca.

2) *Insecta găuritóre* (adoxus obscurus) este de mărimea unui grăunț de piper și începênd din Maiŭ până tómna trăesce pe frunḑele viilor și ale pomilor, pe carĭ le găuresce cu atâta măestrie, încât omul nicĭ nu le bagă în sémă, până nu le întorce puțin spre sóre. Atuncĭ póte vedea mai multe găuricĭ neregulate carĭ se întind în lungul și latul foilor. Stîrpirea ei se póte face prin culegerea cu mâna séu păscutul cu găinile.

3) *Păduchele de sânge* (schizoneura lanigera) se numesce astfel, fiind-că décă îl turtescĭ cu degetile curge din el un fel de must roșu ca sângele. Trăesce de regulă pe crengile merilor și mai rar pe ale perilor. Pe unde acela se încuibéză într'un numĕr mai însemnat, merii au o privelisce ca și când ar fi acoperițĭ cu rociurĭ de păiangenĭ. Acest parasit al merilor devine stricăcios prin aceea, că décă se înmulțesce, se urcă pe surceii frageḑĭ, îi ințapă și învenineză, așa că după 5—6 anĭ mĕrul se uscă și piere cu totul. Stîrpirea acestui parasit se póte face numai prin strîngerea și arderea cuiburilor lui din pomĭ.

4) *Insecta cenușie de vie* (otiorrhynchus liguistici) este o insectă, care róde mai cu sémă mugurul vițelor de vie, începênd de primăvara până tomna. Róderea o face atât insecta desvoltată, cât și omidele ei. Stîrpirea insectei se pote face prin culegere și nimicire, ér a omidei prin stropirea vițelor cu leșie de pétră vênĕtă.

5) *Insecta bob de cânepă* (peritelus familiaris) este cum o arată și numele de mărimea și colórea sĕminței de cânepă și n'are aripĭ. Ea nimicesce viile și pomii mai cu sémă primăvara, pe timp de nópte. Noroc că pe la noi pană acuma nu e prea statornică, ci se ivesce numai din când în când. Nimicirea ei mai cu succes se póte face numai atuncĭ, décă slobozim galițele prin vii ca sĕ o pótă mânca.

6) *Vermele mare și mic de scórță* (scolytus pruni et rugulosus) este un verme lungăreț cu o mulțime de picióre, care se vêră mai cu sémă pe sub scórța pomilor mai bĕtrânĭ și o róde jur împrejur, așa că în cele din urmă și pomul trebue sĕ se usce. Stîrpirea lui nu se póte face altcum, decât tăind și arḑênd pomul atacat După vermii aceștia umblă și gheunoile când ciocănesc prin pomĭ, ca sĕ-i alunge la un loc acomodat, de unde apoi sĕ-i pótă prinde mai ușor.

7) *Vermele ghibos* (xyleborus dispar) trăesce asemenea pe sub scórța pomilor, unde muierușca îșĭ depune și ouĕle ei tot sub aceea și din carĭ se desvóltă apoi tot atâtea insecte micĭ, carĭ rod scórța pomilor, o găuresc ca pe un ciur și în cele din urmă fac pomul de se uscă cu totul. Când vedem asemenea pomĭ atacațĭ de vermĭ, trebue sĕ-i nimicim îndată, ca sĕ nu se infecteze și cei sănĕtoșĭ.

8) *Fluturul sfredelitor mare și mic* (cossus cossus aut cossus ligniperda, zeuzera pirinina). care trăesce de asemenea prin pomĭ, unde femeiușca îșĭ depune ouĕle în numĕr de 150—200 printre crengile corónei. Din ouele acelea se desvóltă apoi nisce omide, carĭ se vîră cu încetul sub scórța pomilor mai bĕtrânĭ unde trăesc câte doi anĭ, în care restimp așa o găuresc de tare, încât în cele din urmă se usucă de tot și pomul. Stîrpirea acestor omide sĕ póte face numai prin culegere și ardere.

9) *Paduchii cu scut* (lecanium) sunt de mai multe felurĭ: de prunĭ, de merĭ, de perĭ ș. a. Ei se numesc astfel fiind-că pe spate au un fel de scut tare. Femeiușcele depun vara dela 2—3000 de ouĕ, din carĭ apoi sĕ desvóltă tot atâtea insecte, carĭ trăesc mai cu sémă in dosul frunzelor de la pomĭ, pe carĭ le sug și rod până când uneorĭ se uscă de tot. Stârpirea lor sĕ face mai cu succes numai culegându se bărbătește cuiburile de ouĕ.

10) *Gândacul verde* (anomola vitis) este asemenea de mai multe felurĭ. El se arată mai cu sémă după seceriş pe vîrfurile viţelor de vie, unde mâncă frunzele şi mlădiţele tinere In contra acestui gândac ne putem apăra aşa, că tindem pe sub viţele atăcate un ţol alb, pe care apoi le scuturăm diminéţa ţi le nimicim.

Va urma).

Dare de sémă.

Şcolarii, carĭ au absolvat anul acesta clasa a treia gimnasială, au înfiinţat încă din clasa primă gimnasială, la iniţiativa şi sub conducerea d-lui profesor Dr. Iosif Blaga, un fond cu scop de a-se face mai târḑiu escursiunĭ pentru desvoltarea minţii şi culturii. Pentru mărirea fondului s'a apelat şi la binevoitorii mai apropiaţĭ de cercul şcolar. Cu ocasiunea colectelor au contribuit următorii cărora le aducem cele mai marĭ mulţămirĭ pentru marinimósele contribuirĭ:

Tache Stănescu 24 cor.; G. I. Nica 7 cor.; „Albina“, Zoe Ciurcu, I. I. Ciurcu, N. Mocanu câte 5 cor.; D. Voiculescu 5 Lei; Dr. I. Hosanu, N. Jugănar, I. Mandai, Dr. A. Mureşianu, I. cav. de Puşcariu, E. A. Popovicĭ câte 4 cor.; G. Ilianţ 4 lei; I. Maximilian, I. I. Mandai câte 3 cor.; A. Fraiwald, R. Bernhard câte 3 Lei.

I. Sabadeanu, I. Petric, G. Enghiurlin, B. Popoviciŭ, I. I. Maximilian, D. Grecu, I. Reit, I. Popa, A. Orghidan, G. Iencea, M. I. Munteanu, P. Nemes, O. Mazuchi, I. Mănoiŭ, G. Mandai, V. Fărcaş, I. Aldea, V. Popea, S. Munteanu, I. Munteanu, Dr. S. Daxner, O. Daxner, V. Daxner, H. P. Petrescu, M. Stănescu, E. Mocanu, T. Mocanu, N. N., G. Moroianu, I. I. Burduloiŭ, N. Grădinar, T. Meţian, A. Moşoiu câte 2 cor.;

I. Danielescu, D. Giurgiu, D. Ionescu, E. Florenţiu, I. Ionescu, N. Stroescu, I. Sudec, R. Carol, V. Munteanu, N. Vinţan, S. Mihaescu câte 2 Lei.

G. Proca 1 cor. 40 b.; N. N. 1 cor. 20 b.; E. Voina, M. Wagner, H. Wagner, S. T. Spuderca, E. G. G. Ion, M. Savu, S. Mureşan, H. A. Moldovan, M. Cernea, N. N., D. N. Căpăţînă, I. B. Lemeny. Dr. N. de Lemeny, D. Lupan, I. A. Lupan, G. Jaliu, F. Frateş, I. Comşa, B. Păişi, M. Manole, I. Cenţu, I. Runcean, M. Cojanu, Ioan Străvoiu, J. Meţian, Nicolae Garoiu, I. Cocova, I. Iencea, A. Iencea, M. Z. Butnar, R. Găitan, P. V. Grădinar, F. I. Suciu, I. G. Stinghe, St. Chicombam, I. Popescu, M. B. Bucur, D. Pulpaş, G. Ilie Z. Popoviciŭ, Schmidt, Ioan Bunea, Simeon Todor, N. N., G. Median, Şt. Buttu D. Comşa, Şt. Boroş, I. V. Roşculeţ, I. O. Roşculeţ, G. R. Coleag, L. Popescu, R. Pascu, D. Platoş, D. Stinghe, B. Baiulescu, I. Moldovan, A. Puşcariu, L. Puşcariu, I. B. Puşcariu. A. Sorea, M. Voicu, M. Christian, M. D. Roncea, P. I. Pernea, E. Brencĭ A. Stinghe, N. N., R. G. Aldea, M. Tătoiŭ Z. Plotogea, N. Popovicĭ, I. Berariu, G. Enescu, St. Stinghe, I. Spuderca, M. D. Muntean, I. Androne, I. Lupan, G. Zavicĭ, E. Bogdan, L. D. Iarca, M. Median, D. Marcea, I. Petric, F. Preşmerean, N. N., S. Theodor, M. Russu, I Perşinar, Dr. Saftu, E. Dobreanu, I. G. Eremie, I. N. Bidu, N. Bărbuceanu, I. Bârsan, N. Marica I. Oprea, V. Şofran câte 1 cor.

M. Artone, D. Cârstea, C. Boltreş, B. Mazale, F. Otto, M. Bendik, I. Grigorescu, I. Avramescu câte 1 Leu; N. N., N. N. Bârsan, I. Capătă, I. Fulga, G. Bănulescu câte 80 b.; I. Leucă 70 b.

I. Raita, N. Mihaiŭ, M. G. Mercheşan, E. Sulică, D. Constantin, N. Runcean, I. Nan, S. Bucurenciu, A. Mijea, A. Roncea. G. Drăghicĭ, C. Tiu, N. Furuică, C. Tabără, M. N. Stinghe, N. Reşnovean, I. Pufu, M. Cosma, I. Hamzea, G. Rusu, Leica Sîneanu, F. Şoneriu, G. Bucă, N. Balea, P. M. Comşia, N. N., T. Ploscă, I. Pufu câte 60 b.

E. Chiffa, A. Chiffa, N. Puşcariu, G. Renghea, G. Steniloiŭ, Şt. Proca, G. Butnar, G. Benda, A. Iencea, N. Iencea, S. Hâlmu, A. Hâlmu, I. Haizea, S. Ciupală, câte 50 b.

G. Radu, D. Jaliu, I. Ciupală, D. Todor, I. Băncilă, I. Cojocari, I. Raita, A. Raita, B. Pusderca, V. Radu, B. Câlţia, P. Rădulea, I. Câlţia, A. Călin, N. Căpăţînă, N. N, B. Tipeiu, I. Soiu, D. Dogar, G. Păltănea, S. Enea. N. N., E. N. Puiu, E. Rădulescu, N. N., I. Băncila, M. Moşoiu, G. P. Gridanu, P. Vlaicu, G. Preşmerean, E. Pitiş, A. Oancea, I. Papp, D. Popp, E. Refta, P. G. Zavicĭ, I. Bărbieru, A. Lupan, V. Bărbier, D. Badea, P. Morar, E. Pitiş, I. Median, M. Şt, Median, M. A. Median, I. T. Median. G. T. Median, C. Orghidan, N. N., V. Ogea, N. Sfetea, P. N. Ranca, I. Russu, D. Tătulea, I. Balea, N. N., N. N., I. Purcărea, P. Oltean I. Zamfir, I. Cătănaş. K. Muntean, N. Roncea câte 40 b. R. Crisbăşan, D. Dobrescu, A. Grădinar, I. Ardelean, M. Stoicovicĭ, N. N., F. Glodariu câte 30 b.

I. Renel, G. Dumitru, M. Zájó, N. N., I. Vătăşan, N. N., N. B., N. N., P. Zănescu, I. Lupan, M. Coliban, G. Pitiş, G. Fulea, P. Rusu, I. Stoica, Şt. Balea, B. Păiş, N. Stănuleţ, G. Kerekes, P. Turtea, G. Vasiu, B. Armăsar, G. Brezeanu, N. Roşculeţ, V. Ocăşan, N. N., N. N., P. Doagă, I. Notar, N. N., P. Bidu, A. Gămulea, N. Stoica, I. Ardelean, M. S. Median, I. Untea, D. Proca, G. Radu, Şt. Mircioiu, M. I. Pasĕre, câte 20 b.

Turtea Simeon,
preşedinte.

Ermil Ilianţ,
cassar.

Traian Hamsea,
controlor.

Căsĕtoriţĭ

De la 18 până la 24 Iulie.

1) Pataki Aron, ev. ref. calfă de pantofar în Kezdi Vásárhely, Hermann Agnes ev. ref. Száraz Ajta. 2) George Navrea, gr. or. muncitor, cu Paraschiva Jalea, gr.-or., Braşov. 3) Iohann Iosef Schuller ev. A. C. comerciant în Mediaş cu Hermine Iosefine Hedwig ev. A. C. Braşov. 4) Dumitru Buca gr.-or., zugrav cu Emma Adel Fleissig. ev.-ref. Braşov. 5) Ioan Ţinţ gr.-or. calfă de zidar cu Paraschiva Saftu, gr.-or. Braşov. 6) Malitz Vilmos r. cat. calfă de tîmplar cu Rosa Sdrobel ev. A. C. Braşov.

Sosiţĭ în Braşov.

Pe ḑiua de 25 Iulie 1902.

H. Pomul verde: Cociu, arîndaş, Bucurescĭ; Popovicĭ, comerciant Bucurescĭ; Saeckel, voiagior, Pesta.

H. Europa: Mărculescu, Bucurescĭ, D-na Rosemblüth, Ploieştĭ: Vásárhelyi, Weinberger, Dej; Boga. M. Sziget; Malatinszky, Hajdu-Szoboszló; Goliger, Rosner, Weidlik, Ragány, Neuhold. Pesta; Weik, Schubert, Rechnitzer, Brust, Viena.

H. Bucurescĭ: Gaster, Bucurescĭ, Bertleft, Sibiiŭ; Kretz, Dobriţin; Fleissig, Făgăraş, Molnár. Cs. Szereda; Kemery, Kardos, Ronay; Iritz, Pesta.

H. Grand: Sicherman S. Sârgeorgiŭ; Prodanovits. Pesta; Vasilescu, Călăraşĭ, Manta, Dr. Bucşan, Curcescu, Bucurescĭ.

Scrierĭ economice.

Manual complet de agricultură raţională, de Dr *George Maior*, profesor de agricultură la şcóla superióră dela Ferĕstrĕu şi la Seminarul Nifon Metropolitul din Bucurescĭ. Cartea cuprinde patru volume:

Vol. *I Agrologia*, sĕu Agricultura generală. 34 cóle de tipar cu 217 figurĭ în text. Carte didactică aprobată de On. Minister de Agricultură al României cu decisia Nr. 2078 din 1897. Costă *5 coróne*.

Vol. II. *Fitotechnia*, sĕu cultura specială a plantelor, 38 cóle de tipar cu 202 figurĭ în text. Carte premiată de Academia Română cu premiul Nasturel-Herescu în sesiunea 1889. Costă *8 coróne*.

Vol. III. *Zootechnia*, sĕu Cultura generală şi specială a vitelor cornute, dimpreună cu lânăria şi lăptăria, 49 cóle de tipar cu 225 figurĭ în text. Costă *8 corone*.

Vol. IV. *Economia Rurală*, sĕu organisaţiunea şi administrarea moşiilor marĭ şi micĭ. Costă *8 coróne*.

Cartea d lui prof. Maior se deosebesce esenţial de lucrările de acest fel apărute până acuma în limba şi literatura română prin aceea, că este prima lucrare completă pe terenul agronomiei în limba nóstră, care tratéză tóte cestiunile cele mai marĭ ca şi pe cele micĭ privitóre la agricultura română din tóte ţĕrile locuite de Românĭ, pe basa progreselor actuale ale sciinţei şi technicei agricole moderne. Ea ia serios concurenţa cu cele mai bune lucrărĭ apărute până acum în limbile culte: germană, francesă, etc.

Economia pentru şcólele poporale compusă de Teodor Roşiu, învĕţător la şcóla principală română din Lăpuşul-Unguresc. Ediţiunea a doua. Preţul 60 b. pl. 5 b Porto

Despre influinţa împrejurărilor asupra acţiunilor şi deprinderilor animalelor de Lamarck, cu un studiu asupra lui Lamarck de Panaite Iosîn. Preţul 50 b. pl. 10 b. porto.

România agricolă, studiu economic de Dr. George Maior. profesor de agricultură şi fost estimator espert la banca agricolă. Motto: „Sĕrac în ţĕră sĕracă“. Eminescu. Preţul 2 cor. plus 10 b. porto.

„Cartea Plugarilor“ sĕu povestirĭ economice despre grădinărit, economia câmpului, crescerea vitelor“ etc. scrisă de *Ioan Georgescu*. 90 pag. Form. 8^0 costă 50 b. (+ 6 b. porto).

„Stupăritul“, întocmit cu deosebire pentru popor, pentru începĕtorĭ şi pentru toţĭ iubitorii de acest ram al economiei, de *Const. Dimian*, preot în Breţcu. O carte de 154 pag. format mare 8^0. Preţul cor. 1.60 (cu posta cor. 1.70)

Cartea stuparilor sătenĭ de Romul *Simu*. Cu mai multe ilustraţiunĭ în text. Editura Reuniunei române de agricultură din comit. Sibiiului. Preţul francat 80 b.

Insoţirile de credit împreunate cu însoţirĭ de consum, de vênḑare, de viierĭ, ed lăptarĭ etc. Indreptare practică pentru înfiinţarea şi conducerea de astfel de însoţirĭ, de F. W. Raiffeissen. *Ediţiunea a V-a* Trad. de *Dr. A. Brote*. Editura Reuniunei rom. de agricultură din comit. Sibiiului, Conţine 227 pag. costă cor. 1.60 (+ porto 20 banĭ.)

Grădina de legume, de *Ioan F. Negruţiu*, profesor în Blaşiŭ. Pentru poporul nostru, scrierea d-lui prof. Negruţiu, e pe cel mai mare folos practic. Costă 50 b. (plus 5 b. porto).

Vinurĭ din póme, de *Gr. Halip* prof. Este o carte în care se dau esplicaţi şi învĕţăturĭ amĕnunţite asupra modului cum este a-se face tot feliul de vin din felurite póme. Preţul 40 b. (cu posta 45 banĭ.)

„Sfaturĭ de aur“, pentru sătenĭĭ românĭ de tótă starea şi etatea, de Aron Boca Velcheranu. Preţul 60 b. (plus port 5 b.)

Imbunătăţirea stăriĭ sătenului, de Gr. G. Peucescu. Preţul 50 banĭ (plus porto 5 b.)

„Cultura şi îngrijirea grâului“, de I. F. Negruţiu. Pr. 14 b.(plus porto 5 b.)

„Economia“, pentru şcólele poporale, de Teodorŭ Roşu. Preţul 60 banĭ (plus porto 5 b.)

„Buna chivernisală“, de Teodor V. Păcăţian. Peţul 40 banĭ (plus porto 5 b.)

Scrierĭ istorice.

Memorii din 1848—49 de *Vas. Moldovan*, fost prefect al Legiunei III în 1848—49. Preţul cor. 1 (cu posta cor. 1.10)

„Colonel David baron Urs de Margina la Solferino şi Lissa“, interesanta şi eminenta conferenţă, ce a ţinut'o d-nul colonel c. şi r. *Francisc Rieger* în reuniunile militare dela Braşov şi Sibiiu. Broşura conţine şi două portrete bine reuşite ale baronului Urs, unul din anii de mai înainte, când încă era major, ér altul din timpul mai recent; mai conţine şi o hartă a Lissei, cum şi ilustraţiunea mormêntului eroului nostru. Preţul 80 b. (plus 6 b. porto.)

Viaţa şi operile lui Andreiŭ Mureşianu, studiu istoric-literar de Ioan Raţiu, prof. ord. la preparandia din Blaşiŭ. Preţul 2 cor.. plus porto 10 banĭ. Venitul curat al acestui op se va contribui la formarea unui fond pentru Internatul preparandial din Blaşiŭ.

„Pentru memoria lui Avram Iancu“, ap-lul dat către ministerul de interne D. Perczel prin d l Dr. Amos *Frâncu* în causa fondului pentru monumentul lui Iancu. Preţul este 1 corónă. In România 2 lei plus 5 banĭ porto.

„Pintea Vitézul“, tradiţiunĭ. legende şi schiţe istorice, de *Ioan Pop-Reteganul*. Cea mai completă scriere despre eroul Pintea. In ea se cuprind fórte interesante tradiţiunĭ şi istorisirĭ din tóte părţile, pe unde a umblat Pintea. Preţul 40 banĭ plus 6 banĭ porto.

„Românul în sat şi la óste“. Acesta este titlul unei nouĕ cărticele, ce d-l *Ioan Pop Reteganul*, cunoscutul şi meritatul nostru scriitor poporal, a dat literaturei române. Preţul 20 b., cu posta 26 b.

„David Almăşianu“, schiţe biografice de *Ioan Popea*. Broşura acésta, presentă şi multe momente de însemnătate istorică. Preţul 60 b. (cu posta 66 b.)

Lupta pentru drept de Dr. Rudolf de Ihering traducere de Teodor V. Păcăţian. Preţul 2 cor. (+ 10 b. porto).

„Ţĕranul român şi ungur din Ardeal“, studiu psihologic poporal de I. *Paul*. Preţul 1 cor. (+ 5 b. porto).

„Reflexiunĭ fugitive“ la cap. I din cartea lui Dr. Réthi Làszló întitulat „Az oláh nyelv és nemzet megalakulàsa“, scrisă de Arghirobarb. Preţul 40 banĭ. (+ 56 p.)

Mănăstirea Putna în Bucovina de Iraclie *Porumbescu*. Preţul 20 b. (+ 3 b. porto.)

Proprietar: ***Dr. Aurel Mureşianu.***

Redactor responsabil: ***Traian H. Pop.***

Calendarul sĕptĕmânei.

IULIE. (1902) are 31 ḑile. CUPTOR.

Ḑilele	Călend. Iul. v.	Călend. Greg.
Dum.	14 S. p. Achila	27 Panteleimon
Lunĭ.	15 Ciriac şi Iudita	28 Victor
Marţĭ	16 M. Antinogen	29 Marta
Merc.	17 S. m. Marina	30 Beatrice
Joi	18 M. Iacint şi Emil	31 Ignaţiu de Loi
Viner	19 Cuv. Macr. Dian.	1 **August**. Petru
Sâm.	20 † **Sf. prof. Ilie**	2 Gustav

Preţurile cerealelor din piaţa Braşov.

Din 25 Iulie 1902.

Mĕsura sĕu greutatea	Calitatea.	Valuta în	
		Kor.	fil.
1 H. L.	Grâul cel mai frumos	14	10
„	Grâu mijlociu	13	80
„	Grâu mai slab	13	30
„	Grâu amestecat	11	20
„	Secară frumósă	9	30
„	Sĕcară mijlociă	9	20
„	Orz frumos	8	—
„	Orz mijlociu	7	60
„	Ovĕs frumos	7	—
„	Ovĕs mijlociu	6	30
„	Cucuruz	8	70
„	Mălaiu (meiŭ)	8	—
„	Mazăre	21	—
„	Linte	13	—
„	Fasole	11	—
„	Sĕmênţă de in	24	—
„	Sĕmênţă de cânepă	8	25
„	Cartofĭ	1	80
„	Măzăriche	—	—
1 kilă	Carne de vită	—	96
„	Carne de porc	1	04
„	Carne de berbece	—	72
100 kil.	Sĕu de vită prospĕt	44	—
„	Sĕu de vită topit	64	—

Cursul la bursa din Viena.

Din 25 Iulie n. 1902.

Renta ung. de aur 4%	121.30
Renta de coróne ung. 4%	97.90
Impr. căil. fer. ung. în aur 4½%	119.—
Impr. căil. fer. ung. în argint 4½%	100.—
Oblig. căil. fer. ung. de ost I. emis.	118.89
Bonurĭ rurale ungare 4%	97.60
Bonurĭ rurale croate-slavone	98.—
Impr. ung. cu premii	205.—
Losurĭ pentru reg. Tisei şi Seghedin	162.—
Renta de argint austr.	101.80
Renta de hârtie austr.	101.70
Renta de aur austr.	121.65
Losurĭ din 1860.	152.60
Acţii de-ale Băncei austro-ungară	16.07
Acţii de-ale Băncei ung. de credit	712.—
Acţii de-ale Băncei austr. de credit	678.—
Napoleondorĭ	19.05
Mărcĭ imperiale germane	117.—
London vista	239.70
Paris vista	96 25
Rente austr. 4% de coróne	99.75
Note italiene	95 10

Cursul pieţei Braşov.

Din 26 Iulie n. 1902.

Bancnot rom.	Cump.	18.90	Vênd.	18.94
Argint român.	„	18.80	„	18.88
Napoleond'orĭ.	„	19.04	„	19.07
Galbenĭ	„	11.20	„	10.30
Ruble Rusescĭ	„	2.54	„	—.—
Mărcĭ germane	„	117.25	„	—.—
Lire turcescĭ	„	21.40	„	21.50
Scris. fonc. Albina 5%		101.—	„	102.—

Têrgul de rîmătorĭ din Steinbruch.

Starea rîmătorilor a fost la 22 Iulie n. de 45,421 capete, la 23 Iulie au intrat 973 capete şi au eşit 250 capete, rĕmânênd la 24 Iulie n. un numĕr de 46,144 capete.

Se notéză marfa **unguréscă**: veche grea dela 103—105 fil. tînĕră grea dela 112—114 fil., de mijloc dela 111—112 fil. uşóră dela 110—111 fil. — **Sêrbéscă**: grea 111—114 fil., de mijloc 110—112 fil., uşóră 109—110 fil. kilogramul.

DOCTORUL
ALEXANDRU de VAIDA-VOEVOD
specialist pentru bóle interne
CARLSBAD,
Alte Wiese, „Blauer Schlüssel“.

De închiriat

este dela 1 Octomvre st. n. 1902,

o locuință frumósă

cu cinci odăi de locuit, tóte către stradă, o **bucătărie, cămară, pivniță** etc. în

strada Caterinei nr. 17,

aprópe de piață.

Informațiuni tot acolo, la proprietarul casei.

De închiriat.

Locuință mobilată în grădină, poziție fórte **frumósă,** 10 minute departe de oraș, este de închiriat.

Informații se pot lua dela D-l **Br. Gust,** Têrgul pómelor nr. 19.

(607)2—2

500 fl. plătesc celui ce va mai căpĕta vre-odată **durere de dinți,** ori îi va mirosi gura, după ce va folosi

apa de dinți

a lui Bartilla, o sticlă **70 bani.**
(Pentru pachetare 20 filler deosebit)

Erezii A. Bartilla (E. Winkler)
VIENA, 19/1., Sommergasse 1.

Sĕ se céră pretutindenea apriat apa de dinți a lui Bartilla. Denunțări de falsificare vor fi bine plătite. La locurile, unde nu se póte căpĕta, trimit 7 sticle cu 5 cor. 20 fil. franco; 16 sticle cu 9 cor. franco.

Se capĕtă în BRAȘOV la farmacia D-lui Victor Roth și la farmacia îngerul păzitor, Têrgu grâului Nr. 7.

Ciocoladă de Tannin

a lui **Sztraka,**
are cel mai bun efect
în contra diarei,
atât la **copii** cât și
la **adulți.** O bucată
costă 40 fil.

Se află de vêndare
în tóte farmaciile.

O casă de vêndare

în Strada sf. Nicolae nr. 6. (dosul bisericei sf. Nicolae)

din nou edificată, care constă din 2 odăi, bucătărie, cămară, bucătărie de vară, pivniță, 2 magazine și grădină mare de 100°, **se vinde din mână liberă.**

Informații se pot lua la proprietarul casei tot acolo

3—6.(598)

Fluidul Kwizda.

Fluid pentru turiști
Kwizda fluid pentru soldină.

Fricțiune probată contra soldinei. Intrebuințată de Turiști, Bicicliști și călăreți cu succes, pentru recreare după ture mai mari.

Prețul o sticlă cor. 2.—, ½ sticlă cor. 1.20.
— Veritabil se capĕtă în tóte farmaciile. —

Deposit principal la

Franz Joh. Kwizda

k. u. k. Oest.-ung. kön. Rumän. u. fürstl. Bulg. Hoflif.
Kreis-Apotheke KORNEUBURG, bei Wien.

DEPOSIT **de articole** igienice.

!

DEPOSIT de mărfuri de gumi din Paris.

J. REIF Specialist, VIENA

I., Brandstätte 3.

Prețuri curente în coverte închise franco și gratis.

Trimiterea în provincie cu Rambursă.
Discreț. à K. 2, 4, 6, 8, 10 etc.

De închiriat

mai multe Vile frumóse, locuințe mai mici în Grădină, cu instalație de bae, mobilate séu fără mobile se închiriază imediat, se póte locui și érna.

Informații mai de-aprópe la Adm. „Gazetei Transilvaniei."

8—6.(601)

ATELIER DANTISTIC

Strada Mihail Weiss nr. 6,

(lângă Magazinul de coloniale a lui Zintz

Dinți artificiali în Kautschuk, Aur séu Aluminium.

(In casuri convenabile fără plăci pe cerul gurii).

Corone de dinți de aur. Dinți singuratici. Scóte dinți fără dureri.

Plombat, cu prețuri ieftine.

4—20 Pentru ori-ce lucru se dă garanție. (589)

PAO

apă de spălat gura

în formă de prav.

Deposit en gros pentru **Brașov**

la JOHANN ORENDI.

Se capĕtă în farmacii, Droguerii, Parfumerii etc.

Cel mai mare efect antiseptic.

Cu gust, practic și ieftin.

La Domnul
NICOLAE MOLDOVAN
Băcan și Franzelar în O-Toplița
se primesc 2 învĕțăcei la franzelărie.

2—?(608)

De curênd sosit!

APE MINERALE

umplutură próspĕtă

se capĕtă

în tóte farmaciile din Brașov

cu prețurile cele mai eftine.

(555,—14)

Scăparea familiei.

Inscripțiunea de mai sus într'adevĕr o merită

„Picăturile rusesci"

ce se preparéză în farmacia
D-lui VASILIE MIJIN din Melencze.

Aceste „Picături rusesci" ar trebui se nu lipséscă din nici o casă. Ele sunt un mijloc neintrecut și escelent contra durerilor interne, **de stomac, mistuire, materiță și intestine.**

In timpul cel mai scurt dispar durerile amintite; lucră într'un mod binefăcĕtoriu contra **sgărciurilor, vênturilor** (colică) **și diarhoe, delătură greța și neplăcerile** provenite în urma **stricării stomacului și din récélă, liniștesce greța și face apetit; delătură respirațiunea grea,** în lipsă estremă **potolesce tusa** și ajută la **desfacerea flegmei, pusă pe puțină vată la dinți** găunoși ușuréză durerea.

Prețul 1 cor. 60 bani (80 cr.)

Décă se trimite înainte 2 cor. (1 fl.) medicamentul se espedéză francat.

„Picăturile rusesci" veritabile se pot căpăta numai în farmacia

D-lui VASILIE MIJIN în Melencze,

19—20.(429) (comitatul **Torontal**).

ACADEMIA comercială din GRAZ.

INSTITUT PUBLIC,

subvenționat de stat, într'un rang cu celelalte școli medii superióre, ai cărui absolvenți au dreptul de a servi în armată ca voluntari pe un an.

In 18 Septemvrie se începe al 40-lea an școlastic.

Vor fi primiți absolvenți ai scólelor medii inferióre precum și dela scólele civile (aceștia sub anumite condițiuni). — Primiri dela alte institute similare, atêrnă dela aprobarea Inaltului Ministeriu.

Acest institut au adoptat o nouă organisație, în urma căruia tuturor școlarilor li-se oferă cu siguranță posibilitatea, de a-și însuși cu ușurință materia cea mare de învĕțămênt în amêndóue direcțiunile: instrucția generală și specială. — In special în primul curs se ia numai o limbă străină.

Un curs preparator san introdus pentru concurenții cu calificație mai inferióră precum și pentru elevii carii nu cunosc în deajuns limba germană.

La acest institut mai este în legătură și un curs de un an (ce se începe la 5 Octomvrie) pentru **abiturienții** (absolvenții) scólelor medie superióre, carí voesc sĕ se aplice la intreprinderi comerciale séu industriale, séu ca universitari vor se-și înmulțéscă cunoscințele.

Se țin și **cursuri de un jumĕtate an, și de un an** pentru Domni și separat pentru Dame ce se incepe la 18 Septemvrie și 15 Februarie.

Prospecte și alte informațiuni pentru primirea la academie. **se pot căpĕta** dela **„Direktionskanzelei"** în GRAZ Kaiserfeldgasse Nr. 25.

1—?.(607). **I. Berger,** director.

ANUNȚ.

Cu diua de adi punem în circulație **cea mai renumită și plăcută apă minerală**

„REPATI"

provenită din isvorul **„Bathori"** din **Kászon-Imper,** în stare cât se póte mai próspĕtă.

Profesorul de universitate **Dr. Bela Lengyel** se esprimă astfel:

„Isvorul din Kászon-Imper „Repati" dă o apă alcalin acidă de tot escelentă, care prin composițiunea ei chemică fericită, precum și în urma conținutului estraordinar de acid-carbonic, forméză o specialitate de apă minerală din cele mai escelente și merită deci de a fi de aprópe apreciată."

Profesorul **Dr. Sigismund Purjesz** dice:

„Confirm, cum că **apa minerală „Repati"** s'a întrebuințat de mine cu bun succes la vindecarea de afecțiuni cataralice ale membranelor mucóse.

Profesorul **Dr. Wilhelm Hankó** se esprimă astfel:

„Apa minerală „Repati" este nu numai o apă **escelentă** de beut, ci este tot-odată o apă vindecătóre, de **efect neprețuit,** și póte concura în ori ce privință cu apa scumpă importată din Boemia, numită apă de Krondorf."

Depositul principal se află

în Têrgul boilor nr. 4.

Administrația isvorului e în **Kászon-Impér.**

5—25.(593)

Tipografia A. Mureșianu, Brașov.